

SBAB Bank AB (publ)

Information om kapital- täckning och riskhantering 2013

Baselregelverkets Pelare 3

SBAB!

Innehåll

	Ordlista	3	7.5	Exponeringsbelopp fördelat på geografiska regioner.....	26
1.	Inledning	5	7.6	Exponeringsbelopp fördelat på nästkommande villkorsändringsdag	27
2.	Den finansiella företagsgruppen SBAB	6	7.7	Exponeringsbelopp fördelat på fastighetstyp.....	27
3.	Riskhantering och riskorganisation	8	7.8	Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov	27
3.1	Övergripande regler för riskhantering	8	7.9	Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov efter geografisk fördelning.....	28
3.2	Riskstrategi	8	7.10	Exponeringar per riskklass i PD-dimensionen.....	29
3.3	Risktolerans	8	7.11	Realiserat utfall i PD- respektive LGD-dimensionen.....	30
3.4	Kapitalmål	9	7.12	Jämförelse mellan förväntad förlust och utfall.....	30
3.5	De tre försvarslinjerna.....	10	8. Finansiering	31	
3.6	Riskorganisation.....	10	8.1	Medel- och långfristig upplåning	31
4.	Kapitaltäckning	12	8.2	Kortfristig upplåning	31
4.1	Kapitalkrav enligt nya regler	12	8.3	Upplåningsstrategi	32
4.2	Kapitalbehov	12	9. Kreditrisk i finansverksamheten	33	
4.3	Kapitalbas	12	9.1	Motpartsrisk	33
4.4	Kapitalkrav	14	9.2	Penningmarknadsplaceringar	33
4.5	Värdepapperiserade tillgångar.....	15	9.3	Likviditetsportföljen.....	34
5.	Intern modell för beräkning av kapitalbehov	16	10. Marknadsrisk	36	
5.1	Intern kapitalutvärdering enligt Baselregelverkets Pelare 2.....	16	10.1	Value at Risk	36
5.2	Process för intern beräkning av kapitalbehov	16	10.2	Ränterisk	36
5.3	Ekonomiskt kapital	17	10.3	Valutarisk.....	37
5.3.1	Koncentrationsrisk	17	10.4	Basisrisk	37
5.4	Stresstester	18	10.5	Kreditspreadrisk.....	37
5.4.1	Metod för stresstester	18	10.6	Resultatvolatilitet	37
5.4.2	Makrosenario.....	18	10.7	Risker i handelslagret.....	38
5.4.3	Resultat av stresstester.....	19	11. Likviditetsrisk	39	
5.5	Kapitalbehov på grund av resultatvolatilitet.....	19	11.1	Likviditetsriskmått.....	40
5.6	Extraordinära händelser.....	19	11.2	Nya föreskrifter för likviditetsrisk.....	40
5.7	Risikoviktsgolv för bolån	20	11.3	Stresstester för likviditetsrisk.....	41
6.	Risk i ersättningsystem	21	11.4	Likviditetssituationen under 2013.....	41
6.1	Avtal om avgångsvederlag och pension	21	11.5	Strukturell likviditetsrisk	41
7.	Kreditrisk i utlåningsverksamheten	22	12. Operativ risk	42	
7.1	Kreditrisk i utlåningsportföljen	22	13. Affärsrisk	43	
7.2	Risiklassificeringssystem	23			
7.3	Risiklassificeringsmetod	24			
7.4	Exponeringsbelopp fördelat på exponeringsklass.....	25			

Ordlista

Kapitel 1. Inledning

Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag 2013/36/EU - CRD IV | Nya kommande regler för riskhantering och kapitaltäckning som är gemensamma för Europa som träder i kraft 2014.

Europaparlamentets och rådets förordning om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag nr 575/2013 – CRR | Nya regler för riskhantering och kapitaltäckning som är gemensamma för Europa som träder i kraft 2014.

Kapitel 3. Riskhantering och riskorganisation

Asset and Liability Committee (ALCO) | Organ som bereder ärenden avseende risk och kapitalplanering som behandlas i företagsledning eller styrelse.

Kapitel 4. Kapitaltäckning

Eviga förlagslån | Eviga förlagslån löper i princip på obegränsad tid men kan efter medgivande från Finansinspektionen återköpas. Eviga förlagslån får ingå i kapitalbasen med högst samma belopp som det primära kapitalet.

Kapitalbas | Kapitalbasen består i huvudsak av eget kapital och förlagslån och utgör buffert mot oförväntade förluster.

Kapitaltäckningsgrad | Beräknas som kapitalbas/riskvägda tillgångar.

Kapitaltäckningskvot | Beräknas som kapitalbas/minimikapitalkrav.

Kärnprimärkapital | Primärkapital med avdrag för primärkapitaltillskott. Utgörs i huvudsak av eget kapital.

Minimikapitalkrav | Det lägsta belopp som bolaget får ha som kapitalbas enligt lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

Primärkapitaltillskott | Primärkapitaltillskott är i regel eviga förlagslån med sådana villkor att godkännande erhållits från Finansinspektionen att få räkna in dem i det primära kapitalet.

Primärt kapital | Det primära kapitalet utgörs av eget kapital och primärkapitaltillskott. För att få räknas in i det primära kapitalet ska det vara inbetalt.

Residential Mortgage-Backed Securities (RMBS) | Värdepapper säkrade av portföljer av bolån.

Riskvägda tillgångar enligt Basel I | Samtliga tillgångar på balansräkningen och inom linjen som viktats beroende på risk. Under Basel I-regelverket sker detta med hjälp av schabloner. Tillgångarna delas in i grupper baserat på risk varvid de multipliceras med på

förhand fastställda riskvikter; i huvudsak 0%, 20%, 50% respektive 100% av nominellt belopp.

Riskvägda tillgångar enligt Basel II | Under Basel II-regelverket finns möjlighet att under IRK-metod, inom ramen för Pelare 1, fastställa riskvägt exponeringsbelopp för exponeringar på balansräkningen och inom linjen utifrån egna modeller för kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk. För övriga exponeringar bestäms exponeringarnas riskvikt utifrån schabloner, i tillämpliga fall baserade på motpartens rating.

Supplementärt kapital | Eviga och tidsbundna förlagslån får inräknas i kapitalbasen till ett belopp som inte överstiger det primära kapitalet. Om återstående löptid understiger fem år sker en avräkning om 20% för vart och ett av resterande år.

Tidsbundna förlagslån | Tidsbundna förlagslån får inräknas i det supplementära kapitalet med högst 50% av primärt kapital.

Kapitel 5. Intern modell för beräkning av kapitalbehov

Asset-Liability Management (ALM) | Asset-Liability Management hanterar den risk som uppstår vid matchning mellan tillgångs- och skuldsidan i SBAB:s balansräkning.

Ekonomiskt kapital | Det ekonomiska kapitalet bygger på modeller där SBAB bedömer kvantifierbara risker. Det utgör en viktig beståndsdel vid bland annat prissättning, ekonomistyrning och vid bedömning av storleken av erforderligt riskkapital.

Kapital enligt Pelare 1 | Avser det minimikapital som bolaget ska ha enligt Lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, Förordning (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar och Finansinspektionens författningssamling (FFFS 2007:1). Till bestämmelserna finns övergångsregler som härrör från Basel I.

Kapital enligt Pelare 2 | Utgår från det ekonomiska kapitalet vilket kompletterats med kapital baserat på stresstester och kapital för ytterligare risker utgör bolagets bedömning av lämplig storlek av riskkapitalet. Kapitalbehovet enligt Pelare 2 får inte understiga kapitalmättet enligt Pelare 1 per risktyp. Detta mått utgör bolagets lägsta kapitalkrav (när övergångsbestämmelser till Pelare 1 upphört att gälla).

Process för intern kapitalutvärdering (IKU-process) | Process för att beräkna det minsta kapital som bolaget får ha enligt Lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, Förordning (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar och Finansinspektionens författningssamling (FFFS 2007:1).

Value at Risk (VaR) | Statistiska mått på hur stor förlusten kan bli givet en viss säkerhetsnivå under en viss tidsperiod.

Kapitel 7. Kreditrisk i utlåningsverksamheten

Expected Loss (EL) | Den av modeller bedömda förväntade förlusten ska täckas av resultatet i den löpande verksamheten medan de oförväntade förlusterna ska täckas av bolagets eget kapital. EL erhålls genom att risken beräknas för varje enskilt lån utifrån utfallet under en längre tidsperiod i en statistisk modell. EL mäts genom formeln $EL = PD * LGD * EAD$.

Exposure At Default (EAD) | Exponering vid fallissemangstidpunkten. För beräkning av EAD för exponeringar inom linjen multipliceras det utnyttjade beloppet med en konverteringsfaktor (KF).

Inom linjen | Förpliktelse, ställd pant eller dylikt som inte redovisas i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att den kommer att behöva infrias eller utnyttjas, eller på grund av att dess storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan även vara fråga om en möjlig förpliktelse, det vill säga att det är osäkert om det föreligger en förpliktelse eller ej.

Intern riskklassificeringsmetod (IRK-metod) | IRK-metoden används för att beräkna bolagets lagstadgade kapitalkrav för kreditrisk. Grundläggande IRK-metod innebär att institutet endast skattar parametern PD. I avancerad IRK-metod ska institutet förutom PD skatta en eller flera av parametrarna KF, LGD och M (löptid).

Konverteringsfaktor (KF) | Den andel av ett åtagande utanför balansräkningen, som är utnyttjad vid tidpunkten för ett eventuellt framtida fallissemang.

Loan to Value (LTV) | Belåningsgrad, det vill säga lånets storlek i förhållande till värdet av ställd säkerhet.

Loss Given Default (LGD) | Förlustandelen i händelse av fallissemang.

Probability of Default (PD) | Sannolikheten för fallissemang hos en kund eller motpart inom ett år.

Kapitel 8. Finansiering

Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN) | Internationellt upplåningsprogram för utgivning av säkerställda obligationer.

Euro Medium Term Note Programme (EMTN) | Internationellt upplåningsprogram för medel- och långfristig icke säkerställd upplåning.

Kapitel 9. Kreditrisk i finansverksamheten

Credit Support Annex (CSA) | Tillägg till ISDA Masteravtal som reglerar ställande av säkerhet i samband med en derivattransaktion.

Global Master Repurchase Agreement (GMRA) | Internationella standardavtal för repor.

International Swap and Derivatives Association (ISDA) masteravtal | Ramavtal som reglerar rättigheter och skyldigheter mellan parterna i en derivattransaktion, framför allt så kallad netting i konkurs.

Kapitel 11. Likviditetsrisk

Liquidity Coverage Ratio (LCR) | Likviditetsriskmått som mäter relationen mellan likvida reserver och 30 dagars nettoutflöde i ett stressat scenario.

Maximum Cumulative Outflow (MCO) | Mått på likviditetsrisk innebärande det maximala tänkbara behovet av likviditet för varje dag framåt under de närmaste 365 dagarna.

Net Stable Funding Ratio (NSFR) | Likviditetsriskmått av strukturell karaktär som visar hur stabil koncernens upplåning är i relation till tillgångarna.

1. Inledning

Den finansiella företagsgruppen SBAB redovisar i denna rapport information om kapitaltäckning och riskhantering utifrån Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:5). Rapporten avser förhållandena per den 31 december 2013 om inte annat särskilt anges. Både denna rapport och motsvarande mer begränsade periodiska information om kapitaltäckning och likviditetsreserv samt information om ersättningsystem publiceras på SBAB:s webbplats sbab.se.

SBAB ägs av den svenska staten. Verksamheten, som huvudsakligen består i utlåning till bostäder till privatpersoner i Sverige, kännetecknas av låg risk.

SBAB är väl kapitaliserat. Kärnprimärkapitalrelationen ökade under 2013 och uppgår till 23% enligt Basel II. Kreditförlustnivån är låg (-0,003%) och årets nettokostnad för kreditförluster visar ett positivt resultat.

Kreditrisken i SBAB:s verksamhet har minskat under året genom minskad företagsportfölj och minskat innehav av RMBS. Dessutom har likviditetsrisken minskat genom förlängd upplåning, ökad inlåning från allmänheten och en större likviditetsportfölj.

Styrelsen har beslutat om ett nytt kompletterande mål för kärnprimärkapitalrelationen vid ikraftträdandet av Basel III-regelverket. Kärnprimärkapitalrelationen ska då minst uppgå till 18%, beräknad enligt CRR/CRD IV. Sedan tidigare gäller att kärnprimärkapitalrelationen minst ska uppgå till 6%, beräknat enligt övergångsregler till Basel II.

Nya gemensamma regler om tillsynskrav för kreditinstitut har beslutats av EU och ska börja tillämpas från den 1 januari 2014 och ska vara slutligt implementerade 2019. Reglerna syftar till ökad stabilitet inom den internationella banksektorn och omfattar bl.a. kapitaltäckning och stora exponeringar, krav avseende likviditetstäckning och skuldsättningsgrad samt buffertar som myndigheter kan använda för att bland annat förebygga systemrisk och konjunkturella svängningar. Förändringarna innebär högre kapitalkrav och krav på ökad kvalitet på kapital jämfört med dagens regler. Inom ramen för dessa regler har svenska myndigheter meddelat att ytterligare nationella krav ställs på bostadsfinansiering. SBAB uppfyller genom en stark kapitalposition och en god riskhantering kraven i CRR/CRD IV.

I denna rapport fördelas den samlade risken i verksamheten på:

- Kreditrisk – motparten kan inte fullfölja sina betalningsförpliktelser
- Koncentrationsrisk – exponeringar koncentrerade till vissa motparter, regioner eller branscher
- Marknadsrisk – försämrad lönsamhet till följd av ogynnsamma marknadsrörelser
- Likviditetsrisk – att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid tidpunkt för förfall, utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt
- Operativ risk – förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser, inklusive legal risk
- Affärsrisk – vikande intäkter orsakade av svårare konkurrensförhållanden, fel strategi eller beslut

2. Den finansiella företagsgruppen SBAB

Den finansiella företagsgruppen SBAB består av SBAB Bank AB (publ), AB Sveriges Säkerställda Obligationer (publ) och FriSpar Bolån AB. I AB Sveriges Säkerställda Obligationer emitteras säkerställda obligationer på den svenska och internationella kapitalmarknaden.

Tabell 1. Bolag ingående i den finansiella företagsgruppen SBAB

Bolag	Organisations-nummer	Ägarandel	Konsolideringsmetod för redovisning	Konsolideringsmetod för kapitalhantering
SBAB Bank AB (publ)	556253-7513	Moderbolag	-	-
AB Sveriges Säkerställda Obligationer (publ)	556645-9755	100%	Förvärvsmetod	Förvärvsmetod
FriSpar Bolån AB	556248-3338	51%	Klyvningsmetod ¹⁾	Förvärvsmetod ¹⁾

¹⁾ Skillnaderna i val av metod beror på olika regler avseende koncern tillhörighet mellan Lag om kapitaltäckning och stora exponeringar och FFFS 2007:1 som styr hur kapitaltäckningen ska redovisas och International Financial Reporting Standards, IFRS, som reglerar bolagets redovisning.

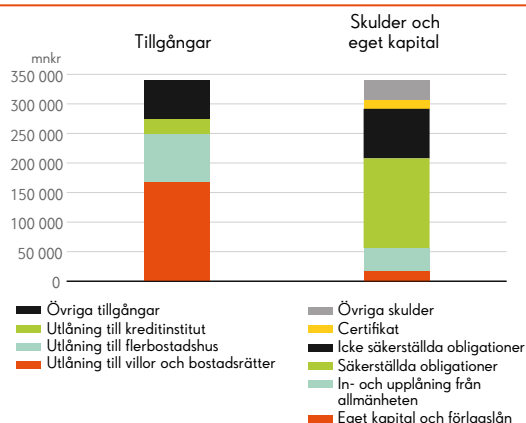
Den huvudsakliga verksamheten i samtliga bolag är att lämna lån till bostadsfastigheter och bostadsrätter mot säkerhet av pantbrev och andel i bostadsrättsförening samt i begränsad utsträckning finansiering av kommersiella fastigheter och utlåning utan säkerhet. I moderbolaget erbjuds kunder dessutom möjlighet till sparande på konton och i fonder.

AB Sveriges Säkerställda Obligationer (publ) (i det följande SCBC) bedriver inte någon nyutlåningsverksamhet i egen regi utan förvärvar löpande, eller vid behov, krediter från moderbolaget. Syftet med förvärven är att krediterna helt eller delvis ska ingå i den tillgångsmassa som utgör säkerhet gentemot innehavare av

SCBC:s säkerställda obligationer som emitterats på den svenska och internationella kapitalmarknaden. Verksamheten i SCBC bedrivs av medarbetare anställda av moderbolaget.

Låneportföljen i FriSpar Bolån AB har under 2013 överlåtits till SBAB Bank AB. Avsikten är att avveckla bolaget under 2014. Swedbank har den 14 februari 2014 offentliggjort att man avser att förvärva Sparbanken Öresund som äger 39,2% av FriSpar Bolån AB. Förvärvet är föremål för vissa stämmobeslut i Öresund. SBAB har sedan 2000 ett samarbete med Sparbanken Öresund om förmedling av bolån med SBAB som kreditgivare. Förmedlad volym uppgår till c:a 33 mdkr.

Figur 1 Förenklad balansräkning för SBAB

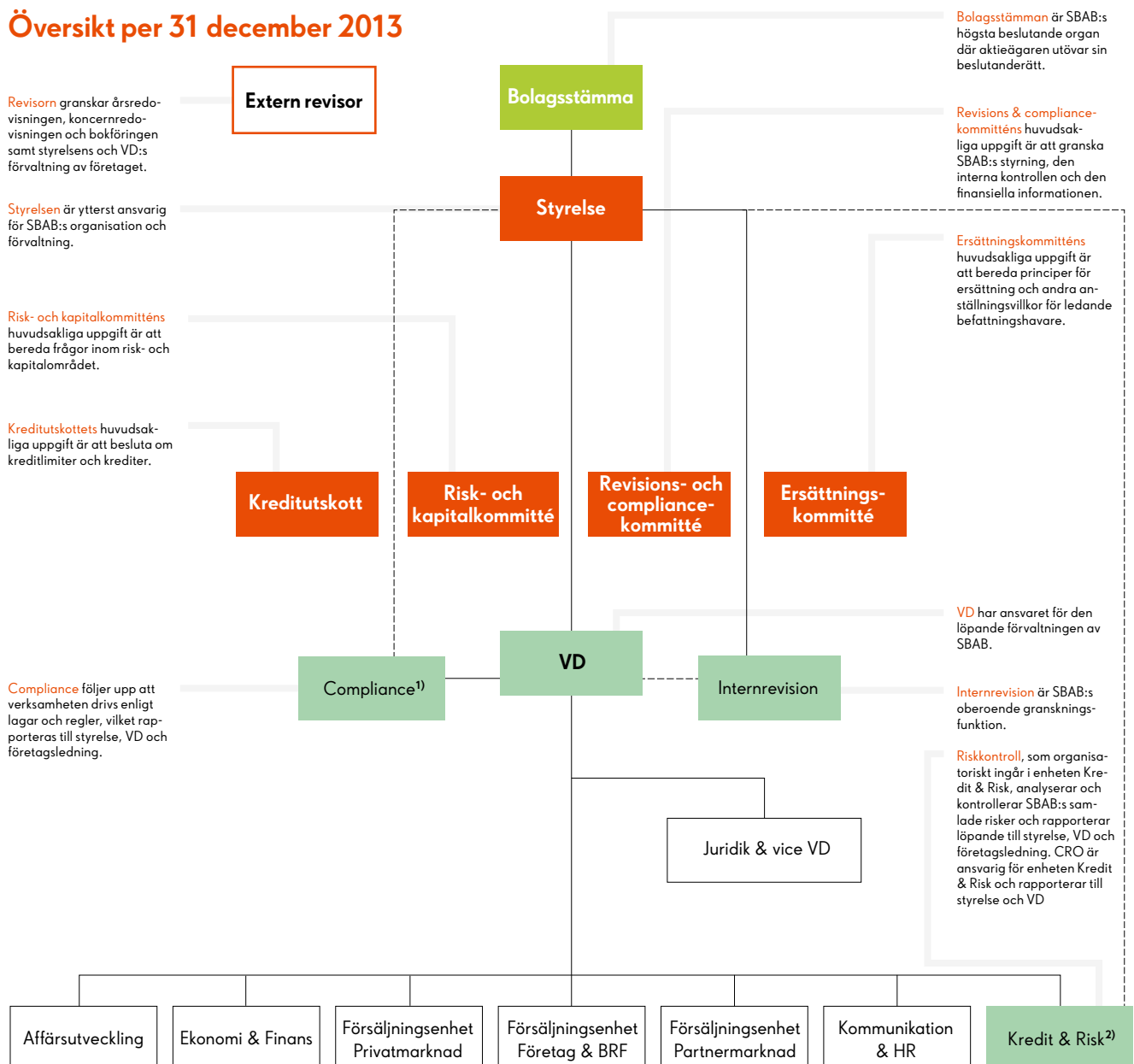
SBAB:s försäljningsverksamhet bedrivs i två kanaler, den under året sammanslagna enheten Företag & BRF respektive Privatmarknad. Privatmarknad bedriver inlåning och utlåning till privatpersoner. Under 2013 har verksamheten utökats med försäljning av fondandelar. Företag & BRF är verksamt på fastighetsmarknaden genom inlåning från och utlåning till fastighetsbolag, fastighetsfonder och bostadsrättsföreningar. En tredje

försäljningskanal utgörs av Partnermarknad som hantear samarbeten med externa aktörer. SBAB:s upplåning hanteras av Treasury inom Ekonomi- och Finansavdelningen.

Det tidigare beslutet att omstrukturera företagsportföljen för att möjliggöra en framtida försäljning av denna verksamhet har under året omprövats och beslut har fattats att ingen försäljning nu är aktuell.

Figur 2. SBAB:s organisation

Översikt per 31 december 2013

¹⁾ Compliance rapporterar förutom till VD även till styrelsen.

²⁾ SBAB:s funktion för oberoende riskkontroll inom avdelning Kredit & Risk rapporterar förutom till VD även till styrelsen.

Chef för: Affärsutveckling, Ekonomi & Finans, Privatmarknad, Företag & BRF, Partnermarknad, Juridik, Kommunikation & HR, samt Kredit & Risk ingår i SBAB:s företagsledning.

3. Riskhantering och riskorganisation

Risk definieras som volatiliteten kring ett förväntat ekonomiskt utfall. Risk är ett naturligt inslag i all affärsverksamhet och de risker som uppstår måste hanteras. SBAB:s risktagande är lågt och hålls på en sådan nivå att det är förenligt med finansiella mål för avkastning, kapitalbasens storlek samt eftersträvd rating. I utlåningsverksamheten genereras främst kreditrisk medan de mest väsentliga riskerna i upplåningsverksamheten utgörs av ränterisk och likviditetsrisk.

3.1 Övergripande regler för riskhantering

Riskhanteringen inom SBAB ska utgöras av en effektiv hantering och uppföljning av samtliga risker i verksamheten. Riskhanteringen ska stödja affärsverksamheten, hålla en hög kvalitet för att säkerställa kontroll över samtliga risker, säkerställa SBAB:s fortlevnad och ligga i linje med SBAB:s ratingmål. Dessutom syftar riskhanteringen till att begränsa volatiliteten i SBAB:s finansiella ställning. För varje enskild utlåningstransaktion ska bolaget kunna mäta vilket värde affären genererar med avseende på riskjusterad avkastning samt vilken kapitalnivå som är den optimala. Den strategi som är beslutad för verksamheten ska, avseende hantering och prissättning, ta hänsyn till de risker som uppstår i verksamheten och det kapital som behövs för att täcka dessa risker. Detta innebär att en återkommande diskussion förs kring vilka risker som genereras i verksamheten och vilket kapital som krävs för att möta dessa risker.

3.2 Riskstrategi

SBAB:s verksamhet ska bedrivas så att risker är anpassade till SBAB:s riskbärande förmåga. Med riskbärande förmåga menas i första hand möjlighet att täcka oförväntade och förväntade förluster med löpande intjäning och kapitalbas, och i andra hand förmågan att minimera oönskade risker genom en ändamålsenlig organisation, processer m.m. Bedömd omfattning av förväntade förluster ska bäras av löpande intjäning medan oförväntade förluster ska täckas av kapitalbasen (så som den definieras i kapitaltäckningsregelverken) i den mån den överstiger den löpande intjäningen.

Vissa risker, till exempel likviditetsrisk, kan inte kvantifieras och jämföras med riskbärande förmåga på motsvarande sätt som är fallet för kreditrisk och marknadsrisk. I sådana fall ska kostnader för att minska risken vägas mot önskad nivå på risken och den förändring av risknivå som uppnås med en viss åtgärd.

SBAB ska medvetet endast exponera sig mot risker som är direkt kopplade till affärsidén eller bedöms vara nödvändiga för affärsverksamheten. Sådana risker om-

fattar i huvudsak kreditrisk, marknadsrisk, likviditetsrisk, resultatvolatilitet och operativ risk.

Utöver begränsning av exponering mot olika risktyper ska SBAB:s risker vid användning av olika instrumenttyper begränsas. I finansverksamheten ska SBAB använda derivatinstrument huvudsakligen i säkringssyfte. Då riskprofilen för en derivattransaktion kan vara olik riskprofilen för den säkrade exponeringen ska alltid en analys genomföras för att säkerställa förståelse av den totala risken. Detta är särskilt viktigt vid användande av nya affärstyper som ska godkännas i SBAB:s process för nya affärer innan affär genomförs.

3.3 Risktolerans

SBAB definierar risktolerans som den risk SBAB är villig att ta för att uppnå uppsatta verksamhetsmål inom ramen för den valda långsiktiga strategin. Risktagandet ska vara lågt. Detta uppnås genom att den totala risknivån hålls på en sådan nivå att den är förenlig med finansiella mål för avkastning, riskkapitalets storlek samt eftersträvd rating.

Med utgångspunkt från vald strategi, löpande intjäning och kapitalbasens storlek fastställer moderbolagets styrelse den risk som SBAB är beredd att ta och fattar beslut om mål för risktoleransen. Målen utgår från de tre huvudkategorierna solvens, likviditetsrisk och compliance. I kategorin solvens ingår de risker som SBAB håller kapital för medan likviditetsrisk inkluderar de risker som påverkar SBAB:s förutsättningar för en framgångsrik finansiering och likviditetshantering. Compliance, som utgör den tredje huvudkategorin, omfattar de regelverk och etiska standarder som SBAB ska följa för att kunna bedriva sin verksamhet. Varje kategori är nedbruten i undergrupper med beslutade gränsvärden för vilka utfallet följs upp och rapporteras månadsvis till VD och styrelse.

SBAB:s mål för de tre kategorierna inom risktolerans:

- I den första kategorin, solvens, följs upp att SBAB har kapital att bedriva en verksamhet i enlighet med beslutad strategi och att kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk, koncentrationsrisk och risk för resultatvo-

litilitet hålls inom av styrelsen beslutade nivåer samt att miniminivåer för kapitalrelationer uppfyllts.

- I den andra kategorin, likviditetsrisk, följs upp att likviditeten uppfyller beslutade miniminivåer så att SBAB ska kunna klara perioder av likviditetsbrist på marknaden. I detta mått ingår även att säkerställa att SCBC:s säkerställda pool har en tillräcklig säkerhetsnivå för att bibehålla AAA-rating i ett stressat scenario.
- Regelefterlevnad är centralt för att bibehålla förtroendet för SBAB:s verksamhet. Även regler som inte är juridiskt bindande utan ger uttryck för en marknadspraxis eller etiska riktlinjer påverkar SBAB:s förhållningssätt till anställda och kunder. Toleransmålet för den tredje kategorin, compliance, är inte kvantifierbart på samma sätt som de flesta övriga omdömen utan sammanfattas i ett mer förebyggande kvalitativt omdöme.

SBAB ska kontinuerligt och minst årligen omvärdera balansen mellan risker och riskbärande förmåga alternativt kostnader för att minimera risk. Omvärderingen omfattar limiter och kalibreringsnivåer och ska göras innan arbetet med affärsplanering, IKU och kapitalplanering inleds. I processerna för affärsplan, IKU och kapitalplanering ska sedan en tydlig och dokumenterad koppling finnas till risktoleransen.

En viktig del i SBAB:s affärsmodell är att riskerna ska vara relativt små och förutsägbara, vilket medför en möjlighet att ha en stor affärsvolym i förhållande till kapitalbasen. Detta innebär inte att varje kreditexponering har en mycket låg risk, utan att den totala utlåningsportföljen till mycket stor del består av exponeringar med låg risk och att deras inbördes riskpåverkan är sådan att den totala risken blir begränsad.

Utgångspunkten för SBAB:s tolerans mot olika risktyper är att respektive risk ska rymmas under en väl definierad del av SBAB:s riskbärande förmåga. Summan av all riskexponering ska inte överstiga den totala riskbärande förmågan. Omfattningen av den risk som accepteras ska vara tydligt kopplad till hur viktig den aktuella risken är för SBAB:s affärsidé och de positiva effekter som förväntas uppnås i form av förväntade intäkter, kostnadsbesparingar eller reduktion av annan risk.

Varje affärsbeslut innebär som regel att SBAB:s exponering mot olika risktyper förändras. SBAB:s styrmodeller ska därför vara utformade så att de avspeglar risktoleransen och så att varje affärsbeslut grundas på en sund avvägning mellan bedömd resultatpåverkan och förändring i riskexponering.

3.4 Kapitalmål

Styrelsen tar varje år ställning till kapitalbehovet i förhållande till de risker SBAB är exponerat mot. Detta sker genom ett beslut om kapitalmål.

Med utgångspunkt i vald affärsstrategi, ratingmål och kapitalplanering har styrelsen fastställt i tabell 2 beskrivna kapitalmål enligt övergångsbestämmelser till Basel II för verksamhetsåret 2013. Vid ikraftträdande av CRR/CRD IV har styrelsen fastställt kapitalmål till minst 18% kärnprimärkapitalrelation enligt fullt tillämpad IRK-metod.

Månadsvis rapporteras utfallet av kapitalmålen till VD och styrelse. En mer fördjupad rapportering avseende aktuell kapitalstatus i relation till fastställda kapitalmål sker kvartalsvis. CRO ansvarar för denna rapportering.

Tabell 2. Kapitalmål

	Mål		Utfall		Differens	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Avkastning på eget kapital (ägarens avkastningskrav)	10% ¹⁾	7,4% ²⁾	9,5%	7,3% ³⁾	-0,5%	-0,1%
Kärnprimärkapitalrelation ⁴⁾	≥ 6,0%	≥ 6,0%	6,9%	6,9%	+0,9%	+0,9%
Primärkapitalrelation ⁴⁾	≥ 7,0%	≥ 7,0%	9,0%	9,1%	+2,0%	+2,1%
Kapitaltäckningsrelation ⁴⁾	≥ 9,5%	≥ 10,0%	10,5%	11,5%	+1,0%	+1,5%

¹⁾ Årets resultat efter skatt dividerat med genomsnittligt eget kapital. (Under 2013 har ett nytt avkastningskrav erhållits.)

²⁾ Räntan för den femåriga statsobligationen plus fem procentenheter efter skatt, sett över en konjunkturcykel.

³⁾ Genomsnitt av avkastning på eget kapital per år under en femårsperiod. (Utfall enligt 2013 års avkastningskrav 4,2%.)

⁴⁾ Beräknat enligt övergångsregler.

3.5 De tre försvarslinjerna

För att definiera ansvarsfördelningen mellan verksamheten, riskkontroll och compliance samt internrevision tillämpar SBAB den roll- och ansvarsfördelning som följer av principen om de tre försvarslinjerna:

- Första försvarslinjen avser den dagliga hanteringen av risker som utförs av affärsverksamheten som tar och äger risken.
- Andra försvarslinjen avser funktionerna för riskkontroll och compliance. Riskkontroll ska kontrollera att det finns en adekvat riskmedvetenhet och acceptans för att hantera risker på daglig basis. Riskkontroll ska även vara stödjande och arbeta för att verksamheten har de rutiner, system och verktyg som krävs för att upprätthålla den löpande hanteringen av risker och att verksamheten därigenom uppfyller gällande lagar och regler inom riskkontrolls ansvarsområde. Compliance ska kontrollera att verksamheten följer lagar och regler samt stödja verksamheten inom sitt ansvarsområde.
- Tredje försvarslinjen avser internrevision som genomför oberoende regelbundna översyner av förvaltning och system av interna kontroller.

3.6 Riskorganisation

SBAB:s styrelse har det övergripande ansvaret för bolagets totala riskexponering och beslutat om riskpolicy, kapitalpolicy och risktolerans samt instruktioner för hantering och mätning av risk inom dessa områden. Därutöver beslutar styrelsen de instruktioner som reglerar befogenheter för att fatta kredit- och limitbeslut på olika nivåer i SBAB och hanteringen av finansiella risker. I vissa frågor har delegering skett till SBAB:s Risk- och kapitalkommitté. (För mer information om styrelsens kommittéer och utskott, se Bolagsstyrningsrapporten i SBAB:s årsredovisning.) Det är styrelsens ansvar att säkerställa att verksamheten kan bedrivas med god intern kontroll så att inte SBAB:s förmåga att uppfylla sina förpliktelser öventyras.

Styrelsen eller styrelseutskott ska godkänna alla väsentliga metoder, modeller och processer. Styrelse och VD ska ha en god övergripande förståelse för dessa samt en detaljerad förståelse för innehållet i de riskrapporter som tillsänds dem. CRO ansvarar för att styrelse och VD erhåller löpande riskutbildning samt säkerställer att nya ledamöter utbildas inom två månader från det att uppdraget tillträtts.

VD ansvarar för den löpande förvaltningen enligt de av styrelsen fastställda strategierna, riktlinjerna och styrdokumentet. VD ska säkerställa att de metoder, modeller och processer som är en del av den interna mätningen och kontrollen av identifierade risker fungerar som det är avsett och är beslutat i styrelsen. VD ska även löpande säkerställa att rapporteringen från respektive enhet, däribland riskkontroll, sker enligt berörda instruktioner till styrelsen.

Riskkontroll ansvarar för identifiering, kvantifiering, analys och rapportering av samtliga risker. Ansvarig för riskkontroll är CRO (Chief Risk Officer) vilken är direkt underställd VD och rapporterar direkt till SBAB:s VD och styrelse. Riskkontroll följer dagligen upp aktuella risknivåer och att limiter inom finansverksamheten inte överskrids. Riskkontroll är bland annat ansvarigt för:

- Att på en övergripande nivå utveckla och säkerställa att SBAB:s strategier för risktagande utförs i enlighet med styrelsens avsikt och att policyer, instruktioner och processer stöder en relevant uppföljning
- Identifiering, mätning, analys och rapportering av riskexponeringar till styrelse och VD
- Att till styrelse och VD ge en konkret och heltäckande överblick över alla risker i institutet

Figur 3. De tre försvarslinjerna

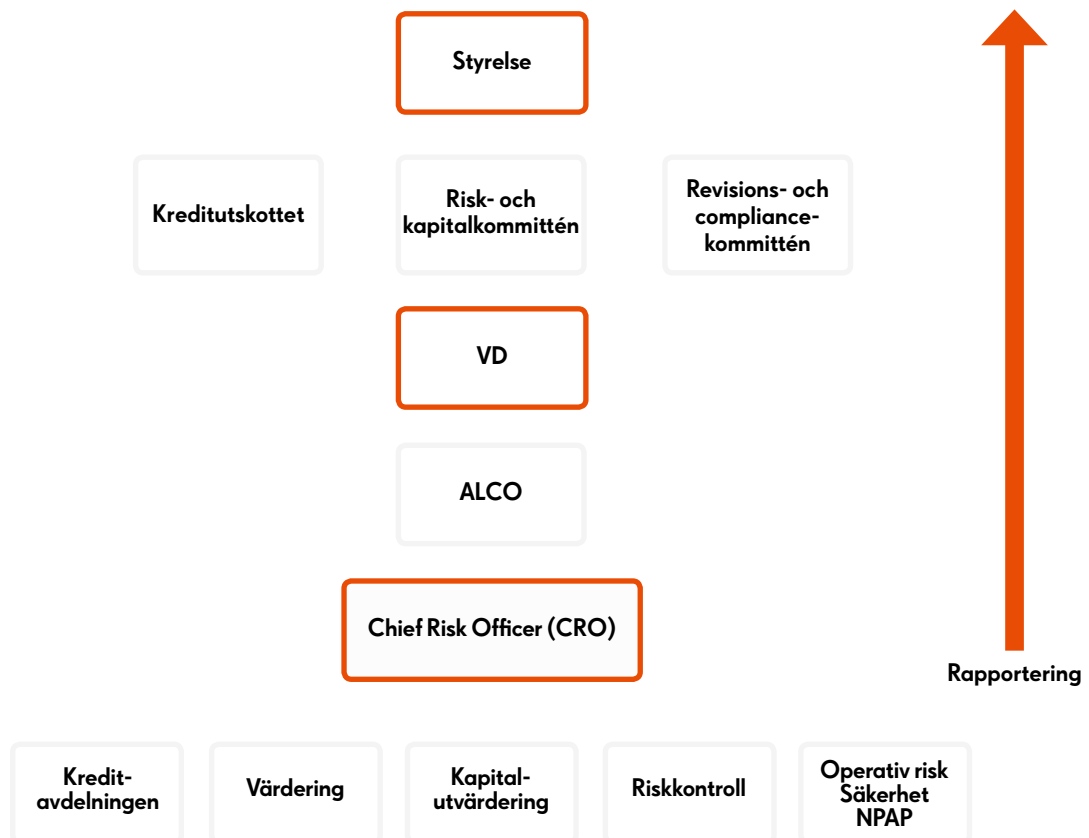
- Att vara delaktig i framtagandet av institutets riskstrategi och i alla materiella riskhanteringsbeslut
- Att ha auktoritet nog att påverka strategiska beslut om riskhantering och kunna vända sig direkt till styrelsen
- Utformning, implementering, tillförlitlighet och uppföljning av SBAB:s riskklassificeringssystem samt för modell för ekonomiskt kapital.

Den samlade riskbilden, kapitaltäckningsrelationer och utveckling av ekonomiskt kapital rapporteras av riskkontroll månadsvis till styrelse, VD och företagsledning. Kvartalsvis rapporteras även en mer fördjupad beskrivning av risker till styrelse och VD. Dessutom sker en daglig rapportering från marknads- och likviditetsriskgruppen avseende aktuella risknivåer i förhållande till

beviljade limiter till VD, CFO och CRO. SBAB:s styrelse och ledning erhåller genom denna rapportering kontinuerligt en relevant bild av koncernens riskexponering. Rapporterna utgör även underlag till den strategiska planeringen och bildar grunden för fastställande av SBAB:s kapitalmål.

Riskägare, det vill säga affärsverksamheten, ska utan dröjsmål informera riskkontroll i sådana fall då det skett väsentliga avvikelser eller i övrigt händelser som kan innebära en förhöjd risk.

Figur 4. Rapportering avseende risk

4. Kapitaltäckning

Från 2014 gäller nya regler för kapitaltäckning. Avsikten med de nya reglerna är att öka förtroendet för att instituten ska klara av att hantera nya kriser. Instituterna måste visa ratinginstitut och de investerare som köper institutens värdepapper samt nya och befintliga kunder att instituten har en god kapitalstatus.

4.1 Kapitalkrav enligt nya regler

De nya reglerna för kapital som kommer att gälla från 2014 innebär bland annat krav på ökad kapitalbas och högre kapitalkrav jämfört med dagens regler. SBAB har tagit höjd för dessa regler i sin kapitalplanering och uppfyller kraven enligt de nya reglerna. Motsvarande övergångsregler som idag gäller för Basel II ingår också i CRR.

Finansinspektionen har utöver kommande regler föreslagit en höjning av det nationellt beslutade riskviktsgolvet från 15 till 25 procent för bolån till svenska hushåll. För banker som anses systemviktiga kommer ett extra kapitalkrav att utgå. Som systemviktiga banker i Sverige räknas för närvarande de fyra största bankerna; Handelsbanken, Nordea, SEB och Swedbank. Krav på ytterligare kapital kan komma att omfatta fler banker.

4.2 Kapitalbehov

Storleken på SBAB:s kapitalbehov är beroende av lagar och förordningar, bolagets interna bedömning utifrån beslutade strategier, investerarens och ratinginstituts uppfattningar samt ägares, styrelsens och företagslednings bedömning.

Kapital enligt Pelare 1 avser för 2013 det minimikapital som bolaget ska ha enligt Lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, Förordning (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar och Finansinspektionens författningssamling (FFFS 2007:1). Till dessa bestämmelser finns övergångsregler som innebär att kapitalkravet minst måste uppgå till 80% av kapitalkrav enligt Basel I.

Kapitaltäckningskvoten med hänsyn till övergångsregler uppgick per den 31 december 2013 till 1,31 och kärnprimärkapitalrelationen till 6,9%.

4.3 Kapitalbas

SBAB har en kapitalbas som består av eget kapital, primärkapitaltillskott och förlagslån. SBAB:s kapitalbas uppgick till 14 644 mnkr per den 31 december 2013. Kärnprimärkapitalet har under året påverkats av att periodens resultatet efter skatt tillförts. Som ett led i anpassningen till Basel III har beslut fattats att avveckla FriSpar Bolån AB. Fram till årsskiftet har 1 338 mnkr återbetalts till aktieägarna vilket påverkat minoritetsintressena med -631 mnkr vilket reducerat kapitalbasen. Uppgifterna innefattar ingen utdelning till aktieägare, vilket är i linje med styrelsens förslag till vinstdisposition.

Vid beräkning av primärt kapital kan efterställd skuld inräknas om vissa förutsättningar råder enligt FFFS 2007:1, 7 kap. 15 § och tillstånd givits av Finansinspektionen. SBAB har erhållit sådant tillstånd och klassat 2 994 mnkr som primärt kapital (förlagslån SEK 1, 2 och 3 i tabell 3) varav 994 mnkr har incitament till återlösen (step-up).

Samtliga kapitaltillskott som ingår i det primära kapitalet är utgivna före den 31 december 2010 och omfattas av övergångsreglerna till FFFS 2007:1. Förlagslånen är efterställda moderbolagets övriga skulder och de förlagslån som ingår i det primära kapitalet är efterställda övriga förlagslån.

Enligt FFFS 2007:1, 7 kap 9 § andra stycket, ska realiserade ackumulerade värdeförändringar på låne-

Tabell 3. Förlagslån (mill)

Lånebeteckning	Valuta	Nominellt belopp	Utestående nominellt belopp	Första möjliga tid för inlösen	Räntesats 2013-12-31	Räntesats efter första möjliga dag för inlösen	Förfallodag	Uptages till i kapitalbas (mnkr)
JPY 1	JPY	10 000	10 000	-	5,23%	5,23%	2015-11-16	123
Förlagslån SEK 1	SEK	700	700	2016-06-30	5,22%	3 m stibor+1,93%	Evigt	694
Förlagslån SEK 2	SEK	300	300	2016-06-30	3m stibor + 0,93%	3 m stibor+1,93%	Evigt	300
Förlagslån SEK 3	SEK	2 000	2 000	2015-06-08	7,16%	3 m stibor+4,50%	Evigt	2 000
Förlagslån SEK 4	SEK	1 000	1 000	2016-04-20	6,123%	3 m stibor+2,4%	2021-04-20	1 000
Förlagslån SEK 5	SEK	800	800	2017-11-16	3 m stibor+2,65	3 m stibor+2,65%	2022-11-16	800
Förlagslån SEK 6	SEK	200	200	2017-11-16	4,18%	3 m stibor+2,65%	2022-11-16	200

och kundfordringar som klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas, exkluderas så att de inte påverkar kapitalbasens storlek. Justering har skett med 23 mnkr per den 31 december 2013. Avdrag från det primära kapitalet görs för immateriella anläggningstillgångar enligt 3 kap 2 § Kapitaltäckningslagen. Från det primära kapitalet dras också hälften av mellanskillnaden mellan faktisk reservering och EL (expected loss) enligt 9 kap 11 § FFFS 2007:1. Resterande belopp reducerar supplementärt kapital.

Det finns inga pågående eller förutsedda materiella hinder eller några rättsliga hinder för en snabb överfö-

ring av medel ur kapitalbasen än som följer av villkoren för förlagslånen (se not 32 i SBAB:s årsredovisning 2013) eller vad som allmänt gäller enligt Aktiebolagslagen (2005:551).

Det startkapital som krävdes för moderbolaget enligt Lag om bank och finansieringsrörelse (2004:297) uppgick till 45,9 mnkr. Motsvarande kapitalkrav uppgick för FriSpar Bolån AB (nedan benämnt FriSpar) till 44,3 mnkr och för SCBC till 47,0 mnkr.

Tabell 4. Kapitalbas

mnkr	2013	2012
Kärnprimärkapital		
Eget kapital	9 681	8 761
Orealiserade värdeförändringar på låne- och kundfordringar som tidigare har klassificerats som tillgångar som kan säljas	23	37
Minoritetsintresse	100	731
Immateriella anläggningstillgångar	-165	-122
Uppskjutna skattefordringar	-	-36
Hälften av skillnaden mellan reserveringar och förväntat förlustbelopp för exponeringar som redovisas enligt IRK	-56	-69
Kärnprimärkapital	9 583	9 302
Primärkapitaltillskott		
Primärkapitaltillskott utan incitament till återlösen ¹⁾	2 000	2 000
Primärkapitaltillskott med incitament till återlösen ¹⁾	994	994
Primärt kapital	12 577	12 296
Supplementärt kapital		
Eviga förlagslån	-	-
Tidsbundna förlagslån	2 123	3 300
Hälften av skillnaden mellan reserveringar och förväntat förlustbelopp för exponeringar som redovisas enligt IRK	-56	-70
Supplementärt kapital	2 067	3 230
Utvidgad del av kapitalbasen	-	-
Avdrag från hela kapitalbasen	-	-
Belopp för kapitalbas netto efter avdragsposter och gränsvärden	14 644	15 526

¹⁾ Omfattas av övergångsregler till FFFS 2007:1

4.4 Kapitalkrav

Vid beräkning av kapitalkrav fördelas varje exponering till en exponeringsklass, antingen under schablonmetoden eller under IRK-metoden. Av tabell 5 framgår de enskilda exponeringsbeloppen fördelade på exponeringsklasser.

I inledningen av 2013 erhöll SBAB tillstånd att inkludera bostadsrättsföreningar med en omsättning understigande 50 MEUR i exponeringsklassen hushållsexponeringar för vilken SBAB har IRK-tillstånd vilket påverkat kapitalkravet utan övergångsbestämmelser positivt.

En väsentlig skillnad vid beräkning av kapitalkrav med och utan övergångsregler rör behandlingen av bostadsrätter. Enligt Basel II och Basel III jämföras bostadsrätter med bostadsfastigheter, till exempel villor, och riskvik-

tas enligt schablonmetoden till 35% om gränsen för inområde uppfyllts. Enligt övergångsreglerna däremot likställs utlåningen mot säkerhet i andel av bostadsrättsförening med utlåning utan säkerhet och riskviktas till 100%, till skillnad för utlåningen mot säkerhet i pantbrev i bostadsfastigheter som riskviktas till 50%. Detta innebär att utlåning mot säkerhet av bostadsrätt enligt övergångsregler jämföras med utlåning utan säkerhet vilket kan ifrågasättas, även under en övergångsperiod, på grund av den stora skillnaden i riskvikt och kapitalkrav mellan regelverken. Om den faktiska risken beräknas enligt IRK-modeller så har utlåning till mycket bostadsrätter en låg risk. SBAB:s utlåningsportfölj består till 26% av utlåning till bostadsrätter.

Tabell 5. Kapitalkrav och riskvägda tillgångar

mnkr	2013		2012	
	Kapitalkrav	RWA	Kapitalkrav	RWA
Kreditrisk som redovisas enligt IRK-metoden				
Företagsexponeringar	736	9 199	2 173	27 160
Hushållsexponeringar	1 124	14 051	908	11 355
Positioner i värdepapperisering	270	3 380	423	5 292
Summa för exponeringar som redovisas enligt IRK-metoden	2 130	26 630	3 504	43 807
Kreditrisk som redovisas enligt schablonmetoden				
Exponeringar mot stater och centralbanker	0	0	0	0
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter	0	0	0	0
Institutsexponeringar	397	4 965	387	4 837
Företagsexponeringar	196	2 454	169	2 117
Hushållsexponeringar	99	1 231	76	946
Oreglerade poster	1	11	1	7
Exponeringar mot fonder	17	217	12	150
Övriga poster	10	127	9	112
Summa för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden	720	9 005	654	8 169
Risker i handelslagret	287	3 591	162	2 026
Operativ risk	154	1 923	211	2 636
Valutarisk	-	-	-	-
Rävarurisk	-	-	-	-
Totalt minimikapitalkrav och RWA	3 291	41 149	4 531	56 638
Tillägg enligt övergångsregler	7 877	98 451	6 279	78 486
Totalt kapitalkrav och RWA enligt övergångsregler	11 168	139 600	10 810	135 124

Tabell 6. Kapitaltäckning

mnkr	SBAB-Koncernen		Moderbolaget		FriSpar		SCBC	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Kärnprimärkapital	9 583	9 302	8 268	7 920	203	1 489	11 318	10 724
Primärkapital	12 577	12 296	11 262	10 914	203	1 489	11 318	10 724
Totalt kapital	14 644	15 526	13 368	14 179	203	1 489	11 318	10 724
Utan övergångsregler								
Riskvägda tillgångar	41 149	56 638	23 417	26 688	124	260	19 263	31 903
Kärnprimärkapitalrelation	23,3%	16,4%	35,3%	29,7%	163,5%	573,8%	58,8%	33,6%
Primärkapitalrelation	30,6%	21,7%	48,1%	40,9%	163,5%	573,8%	58,8%	33,6%
Kapitaltäckningsgrad	35,6%	27,4%	57,1%	53,1%	163,5%	573,8%	58,8%	33,6%
Kapitaltäckningskvot	4,45	3,43	7,14	6,64	20,44	71,72	7,34	4,20
Med övergångsregler								
Riskvägda tillgångar	139 600	135 124	32 507	30 719	124	710	107 089	103 714
Kärnprimärkapitalrelation	6,9%	6,9%	25,4%	25,8%	163,5%	209,7%	10,6%	10,3%
Primärkapitalrelation	9,0%	9,1%	34,6%	35,5%	163,5%	209,7%	10,6%	10,3%
Kapitaltäckningsgrad	10,5%	11,5%	41,1%	46,2%	163,5%	209,7%	10,6%	10,3%
Kapitaltäckningskvot	1,31	1,44	5,14	5,77	20,44	26,21	1,32	1,29

4.5 Värdepapperiserade tillgångar

SBAB äger värdepapperiserade tillgångar i form av RMBS. Dessa värdepapper med säkerhet i bostadslån som SBAB investerat i redovisas under rubriken "positioner i värdepapperiseringar" vid kapitaltäckning och "lånefordringar och kundfordringar" i redovisningen. Syftet med de värdepapperiserade tillgångarna var att dessa skulle ingå i bankens likviditetsreserv och därmed säkra bankens likviditetsbehov, genom att utnyttjas som säkerheter i repotransaktioner i marknaden eller hos Riksbanken.

Likviditetsvärdet i de värdepapperiserade tillgångarna har emellertid minskat sedan de införskaffades, varför dessa nu inte ingår i interna likviditetsmått eller i andra bedömningar av lämplig storlek på likviditetsreserven.

Kapitalkrav beräknas enligt externratingmetoden varvid den sämsta aktuella ratingen från Moody's eller Standard & Poor's har använts för att beräkna riskvikt.

SBAB har inga egna lån som värdepapperiserats och har inte heller medverkat till något annat instituts värdepapperisering. SBAB har inga förfallna exponeringar avseende värdepapperiseringar, inga återvärdepapperiseringar och inte några värdepapperiserade rullande exponeringar. Inga nya inköp planeras. Under 2013 har försäljning skett av två spanska och samtliga RMBS från Australien och Storbritannien till ett totalt nominellt värde om 193 MEUR. Försäljningen resulterade i en förlust om 79,5 mnkr. Några ytterligare försäljningar planeras för närvarande inte.

 Tabell 7. Positioner i värdepapperiseringar fördelade på land, rating och riskvikt¹⁾

mnkr	Rating/Riskvikt						Total exponering
	AAA	AA	A	BBB	BB	B	
Land	7%	8%	10%-20%	35%-100%	250%-650%	1 250%	
Spanien		34	584	1 177	179	113	2 087
Holland	279						279
Totalt	279	34	584	1 177	179	113	2 366

¹⁾ Sämsta rating enligt S&P ratingskala (Moody's rating översatt till S&P).

5. Intern modell för beräkning av kapitalbehov

Den interna kapitalutvärderingen ska säkerställa att SBAB har tillräckligt kapital i händelse av finansiella problem. Ansvaret för den interna kapitalutvärderingen ligger hos styrelse och företagsledning. Vid strategiska beslut, affärsplanering och förändringar i omvärlden föreligger en bedömning av hur kapitalkravet förändras utifrån risk. SBAB använder en modell för ekonomiskt kapital som grund för bedömning av bolagets kapitalbehov inom ramen för den interna kapitalutvärderingsprocessen (IKU-processen).

5.1 Intern kapitalutvärdering enligt Baselregelverkets Pelare 2

Den verksamhet SBAB bedriver påverkar omfattningen av den risk som bolaget tar, vilket i sin tur, i viss utsträckning, påverkar storleken av det kapital som krävs. Storleken på kapitalet påverkar i sin tur priset till kund i den enskilda affären. Ju bättre SBAB kan bedöma risken, desto bättre kan storleken av det kapitalbehov som tas i anspråk i den enskilda transaktionen bedömas. Genom att kapitalet i den enskilda affären kan bedömas kan också den riskjusterade avkastningen för affären beräknas.

Basel II-regelverket ställer i Pelare 2 krav på att banker ska ha en tillfredsställande hantering och bedömning av risker så att bankerna kan fullgöra sina förpliktelser. För att uppfylla detta krav ska bankerna ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka de risker som de är eller kan komma att bli exponerade för. Detta kallas för företagets interna kapitalutvärderingsprocess (IKU).

SBAB:s bedömning av kapitalbehov enligt Pelare 2 utgår från det ekonomiska kapitalet. Kompletterat med kapital baserat på stresstester och kapital för ytterligare risker utgör detta SBAB:s egen bedömning av lämplig storlek av riskkapitalet. Kapitalbehovet enligt Pelare 2 får inte för någon risktyp understiga kapitalmättet enligt Pelare 1. Om detta är fallet justeras kapitalbehovet i Pelare 2.

Vid beräkningen av ekonomiskt kapital används egna modeller där kvantifierbara risker summeras till en helhet. Det ekonomiska kapitalet är även en viktig beståndsdel i prissättning och ekonomistyrning.

Vid bestämmande av storleken på riskkapitalet tas även hänsyn till investerarnas och ratinginstitutens uppfattningar om bolagets kapitalbehov jämfört med det kapital bolaget har. Ratinginstitutens uppfattningar

avspeglas i SBAB:s rating som direkt påverkar bolagets upplåningskostnad.

Kvaliteten och utnyttjandet av informationen om risk är avgörande för SBAB:s långsiktiga konkurrensförmåga på marknaden. Den interna kapitalutvärderingsprocessen syftar till att säkerställa att SBAB identifierar, värderar, säkerställer och hanterar de risker SBAB är exponerat för och att SBAB har ett riskkapital som står i paritet med den valda risktoleransen. Processen revideras årligen i syfte att fånga upp de omvärldsförändringar som kontinuerligt påverkar bolagets utveckling.

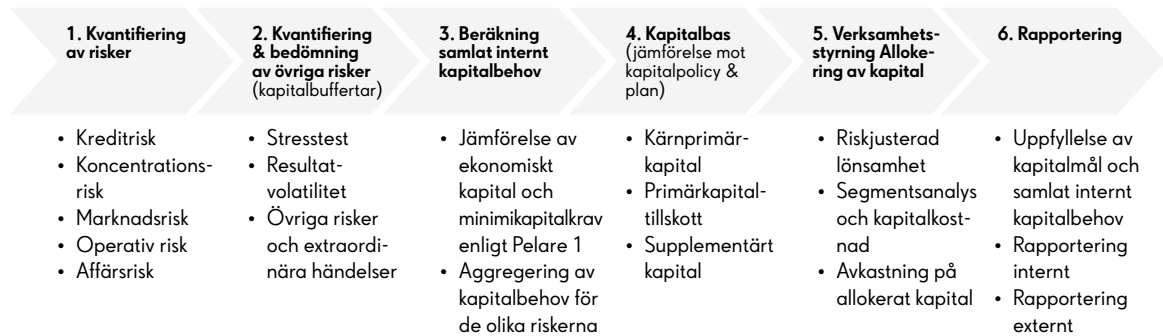
5.2 Process för intern beräkning av kapitalbehov

I SBAB:s process för fastställande av internt beräknat kapitalbehov identifieras inledningsvis de risker som genereras i verksamheten. Riskkontroll ansvarar för kvantifiering av samtliga risker. Beroende på vilken risk som ska mätas används olika modeller.

I modellen för ekonomiskt kapital beräknas kapitalbehovet för kvantifierbara risker. Resultatet följs upp och analyseras. SBAB använder stresstester för att bedöma en eventuell lågkonjunkturs effekt på kapitalbehovet.

Utöver ekonomiskt kapital avsätts kapitalbuffertar för kapitalbehov på grund av resultatvolatilitet, icke kvantifierbara risker och extraordinära händelser. Utifrån det ekonomiska kapitalet, buffertar för stresstester och scenarioanalyser samt resultatvolatilitet och icke kvantifierbara risker beräknas det interna kapitalbehovet. Resultatet följs upp och analyseras, både på kort och lång sikt, mot kapitalplanering och prognos. Det sammantagna resultatet av den interna kapitalutvärderingen rapporteras till styrelse och VD. Styrelsen fastställer slutligen processen och resultatet från bolagets interna kapitalutvärdering.

Figur 5. Process för intern kapitalutvärdering

5.3 Ekonomiskt kapital

Kapitalbehov för kreditrisk, inklusive koncentrationsrisk, marknadsrisk, operativ risk och affärsrisk kvantifieras i SBAB:s modell för ekonomiskt kapital. Beräkningen av kapitalbehov för kreditrisk bygger i hög grad på resultatet från koncernens IRK-modeller. Ekonomiskt kapital definieras som den mängd kapital som behövs för att säkerställa solvensen över en ettårsperiod givet en bestämd konfidensgrad. Konfidensgraden väljs så att den avspeglar bolagets målratning. I SBAB:s fall är konfidensnivån 99,97% vilket motsvarar den långsiktiga målratningen AA- (Standard & Poor's ratingskala).

Kapitalkrav för operativ risk och affärsrisk beräknas utifrån schabloner baserade på rörelseintäkter respektive rörelsekostnader medan kapitalkrav för marknadsrisk beräknas med hjälp av en Value at Risk-modeller (VaR-modeller). Utöver att utgöra en bedömning av det samlade kapitalbehovet för att möta riskerna i bolagets verksamhet, används det ekonomiska kapitalet även för styrning och uppföljning av lönsamheten i verksamheten samt för strategiska överväganden.

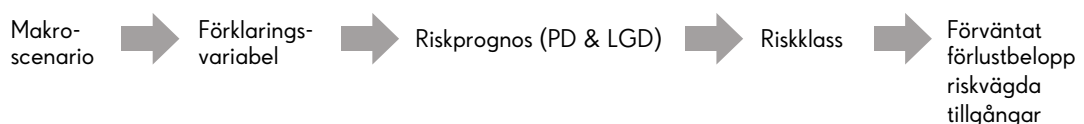
Det ekonomiska kapitalet utgör den största andelen av det kapital som enligt SBAB:s bedömningar krävs för att täcka oförväntade förluster under det kommande året. De förväntade förlusterna ska täckas av resultatet i den löpande verksamheten. Kreditrisken är den dominerande risken i SBAB:s verksamhet, vilket framgår av tabell 9.

5.3.1 Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är den risk som följer av exponeringar koncentrerade till vissa låntagare, regioner eller branscher. SBAB bedöms vara exponerad mot kreditriskrelaterad koncentrationsrisk inom utlåningsverksamheten och finansverksamheten. Hela kapitalbehovet för koncentrationsrisk ingår i ekonomiskt kapital för kreditrisk.

SBAB:s beräkningar av kapitalbehov för kreditriskrelaterad koncentrationsrisk bygger på den metod som finns beskriven i Finansinspektionens PM Kreditrelaterade koncentrationsrisker (Metodbeskrivning IRK) från den 31 mars 2009 och Bedömning av kapitalbehov för koncentrationsrisker från den 1 oktober 2009. SBAB beräknar koncentrationsrisken uppdelat i namnkoncentration, branschkoncentration och sektorkoncentration (geografisk koncentration). Vid beräkningen per 31 december 2013 uppgick det internt beräknade kapitalbehovet för koncentrationsrisker till 422 mnr varav 404 mnr relateras till kreditrisk i utlåningsverksamheten och 18 mnr relateras till kreditrisk i upplåningsverksamheten. Koncentrationsrisken relaterad till finansverksamheten minskade med 52 mnr medan koncentrationsrisken relaterad till utlåningsverksamheten minskade med 101 mnr jämfört med föregående årsskifte.

Figur 6. Schematisk process för beräkning av kreditförluster och kapitalkrav vid stress

5.4 Stresstester

Kapitalplaneringen bygger på ett grundscenario som speglar den mest sannolika utvecklingen för verksamheten baserat på de interna prognoserna. Som ett komplement utförs stresstester och scenarioanalyser där utvecklingen av kreditportföljen och kapitalbehovet utvärderas under en kraftig konjunkturedgång. Hänsyn tas i testerna till händelser och ekonomiska förhållanden som skulle innebära en ogynnsam påverkan på institutets exponeringar i låneportföljer och som inte återspeglas i det förväntade scenariot.

5.4.1 Metod för stresstester

SBAB använder ett antal statistiska modeller för att prognostisera kreditrisken. Gemensamt för modellerna är att de är uppbyggda kring en eller flera förklaringsvariabler som specifikt är anpassade för den typen av exponering och riskdimension (PD eller LGD) modellen är avsedd att användas för. En förändring i en eller flera av dessa förklaringsvariabler resulterar i en förändring i den prognostiserade kreditrisken. Detta påverkar i sin tur vilken riskklass en exponering allokeras till. I stresstesterna utnyttjas detta samband genom att simulera förändringar i de underliggande modellvariablerna. Utgångspunkten för denna simulering är ett antaget makroekonomiskt scenario. Ett scenario som uttrycker en ogynnsam utveckling av konjunkturen kommer i stresstestet att resultera i en migration mot sämre riskklasser vilket i sin tur betingar ett högre ekonomiskt kapital och större förväntade förluster ($PD \cdot LGD \cdot EAD$). Ett scenario som avspeglar ett konjunkturåterhämtning kommer följaktligen att resultera i motsatt effekt. Nedan ges en förenklad illustration av processen.

Stresstestet genomförs på den vid tidpunkten aktuella portföljen. Därefter sker en stress av denna portfölj över en tidshorisont på tre år. Makrosenariot som ligger till grund för stresstestet antas vidare ge en direkt effekt i SBAB:s riskmodeller och på populationens sammansättning. Med det menas att modellvariablerna förväntas ändras utan någon tidsförskjutning.

De moment som ingår i SBAB:s modell för stresstester består av:

- Fastställande ett makrosenario för stresstestet
- Översättning av makrosenariot till modellvariablerna
- Antagande om nyförsäljning och lösen
- Beräkning av förväntade förluster samt kapitalkrav
- Beräkning av resultat och kapitalbas.

Utöver kreditförluster och kapitalkrav relaterade till kreditrisk simulerar modellen även effekten av en försämring av SBAB:s kreditbetyg samt den effekt ett fastighetsprisfall har på SBAB:s utrymme för finansiering med säkerställda obligationer. Dessa förväntas leda till ökade finansieringskostnader vilket leder till ett sämre räntenetto, försämrat resultat och således också en minskad kapitalbas.

5.4.2 Makrosenario

Det finns ett antal tänkbara ansatser och metoder för stresstester. Generellt för dessa är ett antagande om ett framtidsscenario, antingen hypotetiskt eller grundat på ett historiskt utfall. De stresstester som presenteras i aktuell IKU bygger på ett hypotetiskt scenario där parametrarnas utveckling är beräknade utifrån en subjektiv tolkning av ekonomisk teori och empiri. Scenariot beskriver en kraftig konjunkturedgång.

För ett flertal variabler i modellerna finns det en naturlig koppling mellan vilket värde variabeln förväntas anta och utvecklingen i en eller flera av makroparametrarna. I dessa fall kan således variabelvärdet räknas om direkt utifrån förändringen i de underliggande makroparametrarna.

Generellt sett gäller att alla modellvariabler förväntas påverkas i någon grad, undantaget är de variabler som inte bedöms som konjunkturellt korrelerade. I detta fall visar historisk data att privatpersoner är mindre kreditaktiva i dåliga tider.

Då ett makrosenario inte direkt går att översätta till vilken effekt det får på vissa PD-variabler används istället historiska korrelationer. Exempel på sådana

Scenario

Externa chocker drabbar den svenska ekonomin hårt, interna obalanser förstärker effekterna och resulterar i recession, inflation och problem med banksystemet. Den internationella finansorn återkommer och leder till kraftigt vikande efterfrågan från omvärlden. Dessutom stiger råvarupriserna brant uppåt och drar med sig övriga priser. Svenska hushållen drar snabbt åt svångremmen samtidigt som det internationella förtroendet för statens finanser och bankernas finansiella styrka eroderas. BNP-fallet blir ungefär lika stort som under den senaste finanskrisen men förloppet är mer utdraget. Även sysselsättning och inkomster faller. Ekonomin stabiliseras inte förrän 2016. Statens finanser försämrans snabbt och en knepig parlamentarisk situation bidrar till att förtroendet för den ekonomiska politiken vittrar sönder vilket leder till att riskpremier stiger markant. Banksystemet kommer under press. Riksbanken väljer initialt att inte sänka styrrentan p.g.a. inflationstrycket men sänker senare. Sänkningarna slår dock inte igenom då riskpremierna ökar kraftigt. Sammantaget faller bostadspriserna med 20-25% innan de stabiliseras.

Tabell 8. Följande parametrar stressas under innevarande och kommande tre år

Efterfrågan	Priser	Räntor
BNP-tillväxt (real)	Konsumentpriser	Bolån, 3 månader
Hushållens disponibel inkomst (nominell)	Småhuspriser	STIBOR, 3 månader
Sysselsättning	Bostadsrättspriser	Statsobligationsränta, 10 år
Arbetslöshet	Fastighetspriser (bostäder)	STIBOR-Statsskuldväxel
		Bostadsobligationer-Statsobligationer, 5 år
		Statsobligationer Sverige-Tyskland, 10 år

modellvariabler är antal påminnelser och krav. För dessa variabler har effekten istället skattats utifrån den historiska korrelationen mot räntan.

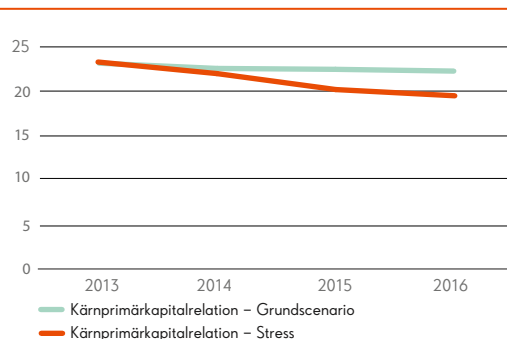
LGD stressas enligt samma metodik som PD. SBAB:s LGD-modeller är uppbyggda kring belåningsgrad, varför förändringar i marknadsvärden på fastigheter ger en direkt effekt på LGD.

Makrosenariot kombineras slutligen med en simulerad försämring av SBAB:s kreditbetyg med två kreditvärdighetssteg.

5.4.3 Resultat av stresstester

För att utvärdera effekten av stresstestet beräknas förändringen i SBAB:s kapitaltäckningskvoter som ett resultat av ökade kapitalkrav samt minskad kapitalbas som ett resultat av högre kreditförluster. I den kraftiga konjunktur nedgång stressscenariot utgör ökar både kapitalkravet och de förväntade förlusterna markant, dock från mycket låga nivåer. Samtidigt minskar ränteintäkterna relativt grundscenariot som ett resultat av ett försvagat räntenetto. Som ett resultat av simuleringen av en kraftig konjunktur nedgång försvagas SBAB:s kärnprimärkapitalrelation enligt nedan.

Figur 7. Kärnprimärkapitalrelation i stressat scenario

För att möta försvagningen av SBAB:s kärnprimärkapitalrelation avsätts 1 193 mnkr som buffert, vilket är det ytterligare kärnprimärkapital som krävs för oförändrad kärnprimärkapitalrelation relativt grundscenariot.

5.5 Kapitalbehov på grund av resultatvolatilitet

På grund av redovisningsregelverkets utformning, där olika delar av balansräkningen värderas på olika sätt, uppstår värderingseffekter som påverkar rörelseresultatet och därmed kapitalbasen, utan att de utgör en verklig marknadsrisk. Huvudsakligen berörs basis-swapsspredar, samt bo- och statsspreadar i SBAB:s likviditetsportfölj vilken till största delen omfattar SBAB:s likviditetsreserv.

Enligt IFRS-regelverket ska tillgångarna i likviditetsportföljen marknadsvärderas (exklusive RMBS vilka klassificerats som lånefordringar och kundfordringar). Även de ränteswappar som är kopplade till dessa tillgångar marknadsvärderas. Däremot ska inte den upplåning som finansierar dessa tillgångar marknadsvärderas. Vidare ska basisswappar värderas till verkligt värde medan de lån som basisswapparna är kopplade till inte marknadsvärderas fullt ut. Detta innebär att basisrisken på basisswappar och kreditspreaden på tillgångarna saknar motsida i resultatet.

Detta får till effekt att rörelseresultatet, och därmed kapitalbasen, varierar på ett sätt som inte motsvarar den faktiska risk som portföljen är utsatt för. För att simulera hur mycket detta kan tänkas påverka kapitalbasen har en förenklad VaR-modell använts. Modellen är baserad på en innehavsperiod på ett år och en konfidensnivå på 99,97%.

Kapitalkravet för basisswappspreadar beräknas till 1 235 mnkr, bospreadar till 481 mnkr och statsspreadar till 619 mnkr. Genom att skatta generella korrelationer baserat på viktade kurvor från priser för respektive exponeringslag beräknas kapitalkravet till 1 702 mnkr.

5.6 Extraordinära händelser

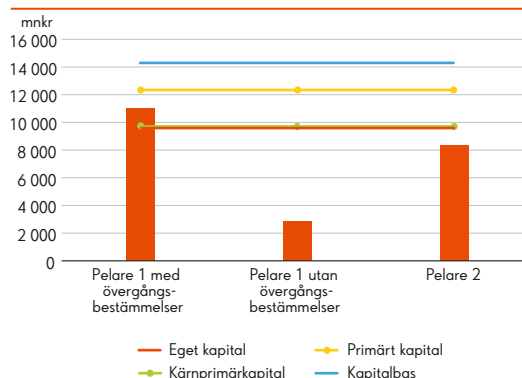
En bedömning görs även av kapitalbehov för icke kvantifierbara risker. Exempel på sådana risker är ryktesrisk, strategisk risk och politisk risk. SBAB har fastställt ett belopp motsvarande 5% av ekonomiskt kapital eller ett kapitalkrav motsvarande det som tillämpas för operativa risker. Kapitalkravet uppgår till 280 mnkr för att möta dessa risker.

5.7 Riskviktsgolv för bolån

Finansinspektionen införde i maj 2013 ett riskviktsgolv på 15% för svenska bolån. Golvet införs som en granskningspraxis för intern kapitalutvärdering inom ramen för Pelare 2 och påverkar således inte de rapporterade kapitalrelationerna enligt Pelare 1. Ett riskviktsgolv innebär en höjning av kapitalkravet, beräknat inklusive kommande kapitalkonserveringsbuffert om 2,5%, till 6 417 mnr beräknat per 2013-12-31. SBAB har sedan tidigare allokerat mer kapital än vad som krävs enligt minimikraven i Pelare 1 till bolåneportföljen då ekonomiskt kapital överstigit minimikapitalkraven i Pelare 1.

I november 2013 kommunicerade FI att man anser det vara väl avvägt att höja riskviktsgolvet till 25%. Sätillvida ett kommande förhöjt riskviktsgolv för bolån tillämpas på samma sätt som nuvarande golv skulle detta leda till en ökning av kapitalkravet inklusive riskviktsgolv för bolån till 8 799 mnr, beräknat med kapitalkonserveringsbuffert.

Figur 8. Kapital och kapitalkrav enligt Pelare 1 med och utan övergångsbestämmelser samt enligt Pelare 2

Tabell 9. Internt beräknade kapitalbehov och ekonomiskt kapital fördelat på risktyper

Risktyp	Ekonomiskt kapital	Justering för högre kapitalkrav per risktyp i Pelare 1	Kapitalkrav utifrån resultat av stresstest	Kapitalkrav för resultatexponering av spreadrisk	Kapitalkrav för övriga risker	Internt beräknat kapitalbehov
Kreditrisk	4 416		1 193			5 609
<i>varav koncentrationsrisk</i>	422					422
Marknadsrisk	661					661
Affärsrisk	190					190
Operativ risk	280					280
Övriga risker				1 702	280	1 982
Totalt	5 547	0	1 193	1 702	280	8 722

6. Risk i ersättningssystem

SBAB ska ha ett ersättningssystem som dels är förenligt med och främjar en effektiv riskhantering och som dels inte uppmuntrar otillbörligt risktagande. Ersättningar ska främja SBAB:s långsiktiga intressen. Ytterligare information om ersättningssystem återfinns i SBAB:s årsredovisning och på webbplatsen sbab.se.

Bolagsstämman beslutar om de övergripande principerna för ersättningar och andra anställningsförmåner för ledande befattningshavare (de befattningshavare som ingår i SBAB:s företagsledning).

Styrelsen beslutar om:

- Ersättningspolicy, ersättningsinstruktion och riskanalysen avseende ersättningssystem och styrande dokument i ersättningsfrågor
- Ersättningar och andra anställningsförmåner för företagsledningen och ansvariga för kontrollfunktioner (cheferna för internrevision, riskkontroll och compliance)
- Åtgärder för att följa upp tillämpningen av SBAB:s styrande dokument om ersättningsfrågor

Styrelsen har utsett en ersättningskommitté som består av tre av styrelsen utsedda styrelseledamöter. Ersättningskommittén ska bereda frågor om ersättningar som ska beslutas av styrelsen och göra en oberoende bedömning av SBAB:s styrande dokument om ersättningsfrågor och ersättningssystem. I den oberoende bedömningen ska styrelsen se till att lämpliga kontrollfunktioner i SBAB deltar. Styrelsen beslutar om uppdragsbeskrivningen för ersättningskommittén. Ersättningskommitténs möten återrapporteras till styrelsen genom de protokoll som upprättats från ersättningskommitténs möten.

Styrelsen ska årligen utvärdera och följa upp hur SBAB har efterlevt de principer för ersättningar till ledande befattningshavare som har beslutats av bolagsstämman och ersättningsstruktur och ersättningsnivåer i SBAB.

SBAB har under de senaste två åren inte haft någon rörlig ersättning. Under åren 2009-2011 har anställda dock haft möjlighet att erhålla rörlig ersättning. Sedan dessa års incitamentsprogram finns innehållna medel avseende särskilt reglerad personal (enligt FFFS 2011:1). Uppskjutna ersättning från 2009 har utbetalats under 2013. 2010 års ersättning uppskjutna ersättning utbetalas tidigast 2014. Då 2011 års incitamentsprogram inte givit utfall finns inga uppskjutna incitamentsbetalningar för detta år.

SBAB kan besluta att rörlig ersättning vars utbetalning skjutits upp kan falla bort helt eller delvis, om det i efterhand visar sig att den anställde, resultatenheten eller SBAB inte uppfyllt resultatkriterierna eller om

styrelsen av annat skäl beslutar att rörlig ersättning inte ska utbetalas. SBAB:s finansiella situation ska beaktas inför beslut om utbetalning av rörlig ersättning.

6.1 Avtal om avgångsvederlag och pension

Beträffande pensionsvillkor, uppsägningstid och avgångsvederlag för ledande befattningshavare följer SBAB de principer som redovisas i regeringens riktlinjer för ledande befattningshavare (april 2009). För VD och SBAB gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Enligt avtalet gäller beträffande avgångsvederlag att om företaget säger upp avtalet och VD därigenom skiljs från sin tjänst ska bolaget, förutom lön och pension under uppsägningstiden, utbetala ett avgångsvederlag motsvarande 18 månadslöner, allt med avräkning mot ny lön. Bolaget betalar en premiebestämd pensionsförsäkring motsvarande 30% av VD:s pensionsgrundande lön dock längst till och med 65 års ålder. För chefen för affärsområde Företag & Brf, har träffats avtal om avgiftsbestämd pensionspremie motsvarande 25% av pensionsgrundande lön. För CFO-, CRO samt Kommunikationschef har träffats avtal om avgiftsbestämd pensionspremie motsvarande 22% av pensionsgrundande lön. För vice VD, chef Partner, chef Affärsutveckling samt chef Privatmarknad har under året gjorts överenskommelse om en avgiftsbestämd pensionspremie motsvarande 30% av pensionsgrundande lön. Några andra pensionsavtal, som avviker från generella regler i kollektivavtal på bankområdet finns inte. I de fall individuella avtal om avgångsvederlag föreligger följer dessa regeringens riktlinjer för statligt ägda bolag. Vid uppsägning från bolagets sida utgår ersättning upp till maximalt två år inklusive uppsägningstid. Vid ny anställning eller inkomst från annan verksamhet under tvåårsperioden avräknas ersättningen.

Akkumulerat totalbelopp samt kostnadsfört totalbelopp för avgångsvederlag som utfästes under året är 2,1 mnkr. Utbetalda avgångsvederlag under året uppgår till 0,7 mnkr. Dessa är hänförliga till några få enskilda överenskommelser och för att inte offentliggöra enskilda personers ekonomiska förhållande anges här inte antal.

7. Kreditrisk i utlåningsverksamheten

SBAB bedriver en kundorienterad kreditverksamhet där ledord som affärsmässighet, enkelhet och kvalitet skapar förutsättningar för god lönsamhet och långvariga kundrelationer. Detta innebär att kreditverksamheten ska kännetecknas av en god kreditkvalitet, effektiva beslutsrutiner, respekt och förståelse för kundens situation, enkelhet i uppträdande, språk och rutiner, balanserat risktagande i portföljen och i varje enskild affär samt en riskbaserad prissättning.

7.1 Kreditrisk i utlåningsportföljen

Kreditrisken är den största enskilda risken i SBAB och står för 87% av riskvägda tillgångar enligt Pelare 1 (utan hänsyn till övergångsbestämmelser). Kreditrisk definieras som risken för förlust på grund av att kunden eller motparten inte kan erlagga räntebetalningar och amorteringar eller i övrigt fullfölja låneavtalet. Kreditrisk förekommer, förutom vid lån och lånelöften, även vid värdeförändringar av ställda säkerheter, som innebär att dessa inte längre täcker koncernens fordringar.

Kreditrisken vid lämnande av ny kredit kontrolleras först av affärsområdet och därefter av kreditavdelningen. Kreditrisken kontrolleras sedan i portföljhanteringen av riskkontroll, som också ansvarar för analysen av kreditrisk. Den praktiska hanteringen av kreditrisk sker inom respektive affärsverksamhet.

Kreditrisken i utlåningsverksamheten begränsas av beslutade limiter för kund eller kundgrupp. Kreditrisken hanteras även genom att potentiella låntagares förmåga att betala räntor och amorteringar analyseras i kreditbeviljningsprocessen. Nya lån till konsumenter beviljas till exempel endast låntagare som beräknas kunna erlagga räntor och amorteringar i ett ränteläge som med marginal överstiger dagens nivåer. Vidare används riskklassbedömningen, som baseras på intern riskklassificeringsmetod, vid analys av kreditrisk för nya och befintliga kunder i kreditportföljerna. Stora exponeringar, det vill säga exponeringar som uppgår till mer än 10% av kapitalbasen, hanteras utifrån kreditinstruktion och externa regler. Samtliga exponeringar överstigande 2% av kapitalbasen identifieras och analyseras med syfte att bestämma om de faller inom ramen för stora exponeringar mot en grupp av kunder med inbördes anknytning.

För att lämna kredit krävs att betryggande säkerhet kan ställas i fast egendom eller andel i bostadsrättsförening. Med betryggande säkerhet avses i de flesta fall pantbrev i fastighet eller bostadsrätt inom högst 75–85% av marknadsvärdet. 85% gäller under förutsättning av att säkerhet kan erhållas med bästa rätt och att kunden har riskklass R1–R4 för privatkund respektive C1–C4 för företagskund. I övriga fall gäller en belåningsgrad om 75%. SBAB lämnar även mindre krediter utan säkerhet till låntagare inom hushållssegmentet.

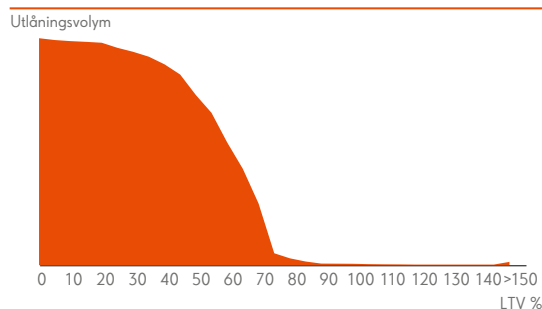
Förutom mot säkerhet i fast egendom eller andel i bostadsrättsförening finns möjlighet att lämna kredit mot bland annat säkerhet av statlig kreditgaranti, kommunal proprieborgen, värdepapper, bankgaranti och inlåningsmedel i svensk bank. I begränsad utsträckning kan aktier upp till 85% av marknadsvärdet i de underliggande fastigheterna godtas som säkerhet. SBAB innehar inga säkerheter som övertagits för skyddande av fordran. Utlåningen till allmänheten står för 77% av SBAB:s samlade tillgångar. I figurerna 9 och 10 beskrivs "loan to value" (LTV) för lån där säkerheten utgörs av pantbrev eller andel i bostadsrättsförening. I figur 9 visas företagsexponeringar och i figur 10 visas hushållsexponeringar¹⁾. Figurerna omfattar 97% av den totala utlåningen till allmänheten. Då 76% av utlåningen har säkerhet i pantbrev eller andel i bostadsrättsförening inom 50% LTV, 95% inom 75% LTV samt att 92% av låntagarna återfinns i riskklass 1–4 anses kreditkvaliteten som mycket god.

¹⁾ Med lån till hushåll avses all utlåning till allmänheten som avser villa, fritidshus och bostadsrätt, lån utan säkerhet till privatpersoner samt lån till bostadsrättsföreningar med en omsättning understigande 50 MEUR. Med lån till företag avses dels lån till övriga juridiska personer, dels övrig utlåning till privatpersoner.

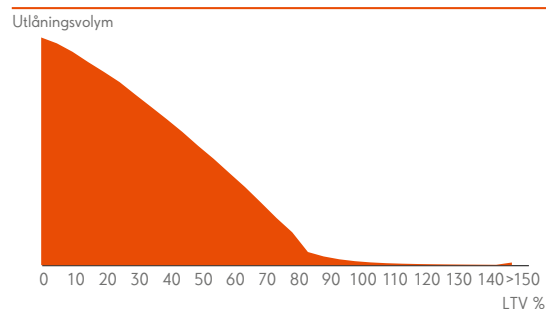
Figur 9 och 10. "Loan to value" (LTV) för företags- respektive hushållsexponeringar

Segment	Under 50% LTV	Under 75% LTV	Under 100% LTV	Exponeringsviktat snitt-LTV
Företagsexponeringar	77,1%	98,7%	99,6%	65,0%
Hushållsexponeringar	76,0%	94,9%	99,3%	64,6%
Totalt	76,2%	95,3%	99,3%	64,6%

Företagsexponeringar

Hushållsexponeringar

Den följande informationen i detta avsnitt härrör från den 31 december 2013, men skiljer sig på följande punkter från den i årsredovisningen 2013 redovisade informationen:

- Exponeringsbelopp inkluderande upplupen ränta redovisas i stället för kapitalfordran.
- FriSpars låneportfölj är inkluderad till 100%.

7.2 Riskklassificeringssystem

För varje enskilt engagemang mot företag eller hushåll med pant i bostadsrätt eller fastighet, vilket omfattar 98% av SBAB:s totala utlåning till allmänheten, bedöms kreditrisken i koncernens IRK-modeller. För andra typer av engagemang används schablonmetoden vid kvantifiering av kreditrisk. För det fall extern rating används har den lägsta ratingen från Moody's eller Standard & Poor's valts. I modeller för kreditrisk bedöms sannolikheten för fallissemang²⁾ och förlustandel samt den andel av lånelöfte som är utnyttjat vid ett eventuellt fallissemang. Utifrån dessa parametrar och engagemangets storlek rangordnas kunderna efter kreditrisk och förväntad respektive oförväntad förlust beräknas. Engagemangets hänförs efter bedömning till en av åtta riskklasser för företags- respektive hushållskrediter, där den åttonde klassen utgörs av kunder i fallissemang. Utvecklingen för kunder i sämre riskklasser följs extra noggrant och vid behov hanteras engagemang aktivt av kreditbevakare.

IRK-modellerna används i hela SBAB:s utlåningsverksamhet, bland annat vid kreditbeviljning, prissättning, portföljanalys och resultatuppföljning per affärsområde. Alla avsteg från den kvantitativt beräknade riskklassen analyseras. Modellerna valideras årsvis av riskkontroll och vid behov kalibreras modellerna. 2013 års valideringar har inte resulterat i några förändringar av modeller. En stor utmaning i valideringsarbetet har varit att antalet fallissemang och förluster varit mycket lågt. För de kundsegment inom företagsexponeringar där aktuella bokslut finns tillgängliga kompletteras den kvantitativa bedömningsprocessen av en systemmässig kvalitativ bedömning utifrån SBAB:s kreditregelverk, baserad på ett antal givna frågeställningar (se figur 11). För övriga kundsegment inom företagsutlåningen fogar kreditanalytikerna sin bedömning av riskklass med tillhörande motivering till beslutsunderlaget för riskklassbedömning i beslutshandlingssystemet.

²⁾ En exponering anses vara fallerad om fordran förfallit sedan mer än 60 dagar (för fordran överstigande ett tusen kronor) eller om bedömning gjorts att kunden sannolikt inte kommer att kunna betala avtalade räntor eller amorteringar.

Figur 11. Intern ratingprocess för företagskunder

7.3 Riskklassificeringsmetod

Vid kapitaltäckning och riskklassificering delas exponeringarna in i exponeringsklasser.

Under 2013 har SBAB erhållit tillstånd att ändra definitionen för hushållsexponeringar samt att få ändra metod att beräkna LGD mot bostadsrättsföreningar så att exponeringar mot bostadsrättsföreningar med omsättning understigande 50 MEUR och full säkerhet i bostadsfastighet redovisas i exponeringsklassen hushållsexponeringar.

För företagsexponeringar med säkerhet i fast egendom tillämpas grundläggande IRK-metod och för hushållsexponeringar med säkerhet i bostadsfastighet eller andel i bostadsrättsförening tillämpas avancerad IRK-metod. För statsexponeringar, institutsexponeringar, företagsexponeringar och övriga exponeringar där annan säkerhet än pantbrev eller andel i bostadsrättsförening erhållits tillämpas schablonmetod. Den del av lån där kommun eller Statens Bostadskreditnämnd (BKN, numera en del av Boverket) ställt säkerhet hänförs till stats- respektive kommunexponeringar och redovisas enligt schablonmetoden. Av tabell 5, Kapitalkrav och

riskvägda tillgångar, framgår fördelningen av kapitalkrav per exponeringsklass och riskvägda tillgångar.

Avseende exponeringar som behandlas enligt IRK-metoden har SBAB valt att använda en scoringmetod för att riskklassa motparter i PD-dimensionen. Det dataunderlag som scoringmodellerna baseras på har erhållits från både interna och externa källor. Intern data omfattar bland annat kund- och låneinformation, fallissemangsutfall samt intern betalningshistorik. Data som inhämtas externt är exempelvis inkomstuppgifter, bokslut, extern betalningshistorik, fastighetsdata samt makrodata.

SBAB:s PD-modeller för företagsexponeringar och exponeringar mot bostadsrättsföreningar bygger på data sedan december 1996. PD-modeller för exponeringar mot privatpersoner bygger på data sedan september 2001. I samband med framtagande av PD-estimatet används även data från 90-talets finanskras och framåt. Den gränsdragning som gjorts mellan hushållsexponeringar och företagsexponeringar visas i tabell 10.

Tabell 10. Låneportföljer och exponeringsklasser där IRK-metoden tillämpas

Portfölj	Fastighet	Exponeringsklass	PD-modell
Företagsexponeringar	Privata fastigheter	Företagsexponeringar	Corporate
	Bostadsrättsfastigheter (omsättning \geq 50 MEUR) Kommersiella fastigheter		
Hushållsexponeringar	Villor och fritidshus	Hushållsexponeringar	Retail
	Bostadsrätter Bostadsrättsfastigheter (omsättning $<$ 50 MEUR)		

För hushållsexponeringar inom linjen, vilka huvudsakligen består av bolånelöften till privatpersoner, använder SBAB egna estimat av konverteringsfaktor (KF). Då lånelöftenas giltighetstid i maj 2013 ändrades från sex månader till tre månader har KF-beräkningen justerats i enlighet med detta. I KF-beräkningen används en scoringmodell för att skatta sannolikheten för att exponeringen ska hamna på SBAB:s balansräkning. Modellen bygger huvudsakligen på hur långt i SBAB:s kreditbeviljningsprocess som det aktuella låneärendet har kommit. Den estimerade sannolikheten används för att dela in varje exponering i åtta KF-riskklasser. KF-estimatet inklusive säkerhetsmarginal beräknas som den 99:e percentilen av de genomsnittliga utbetalningsfrekvenserna per månadsvis observationstidpunkt i de respektive KF-klasserna.

- Intern riskklassificeringsmetod (IRK-metod) används för att beräkna riskvägda exponeringsbelopp för kreditrisk om säkerhet erhållits i form av fast egendom eller andel i bostadsrättsförening
- Exponeringsbelopp mot svenska staten, Riksbanken, svenska kommuner, institutsexponeringar och portföljer av oväsentlig storlek beräknas enligt schablonmetoden för kreditrisk

7.4 Exponeringsbelopp fördelat på exponeringsklass

Tabell 11 visar till skillnad från övriga tabeller i detta avsnitt samtliga kreditriskexponeringar i och utanför utlåningsportföljen. Totalt belopp för samtliga kreditriskexponeringar utan hänsyn till kreditriskkydd uppgick till 314 394 mnkr.

Kreditriskkydd som utnyttjas för IRK-exponeringar består av statliga och kommunala garantier. Hela exponeringsbeloppet för IRK-exponeringar avser lån med säkerhet i andel i bostadsrättsförening eller pantbrev. Bostadsfastigheter som utgör säkerhet värderas först vid utlåningstillfället och sedan minst vart tredje år. Kommersiella fastigheter värderas årligen. Kreditriskkydd som utnyttjas för schablonmetoden avser säkerhet i svenska statspapper.

SBAB har också erhållit kreditförlustgarantier om 248 mnkr från samarbetspartner, men dessa utnyttjas inte vid beräkning av kapitaltäckningsrelationer. Därutöver har moderbolaget och SCBC tillsammans tecknat en kreditförsäkring hos Genworth Financial

Mortgage Insurance Limited (Genworth) som inte heller utnyttjas vid beräkning av kapitaltäckningsrelationer. Kreditförsäkringen omfattar den del av lånebeloppet som överstiger 85% av värdet av ställd säkerhet. Försäkrat lånebelopp uppgick till 314 mnkr per den 31 december 2013. Försäkringsavtalet har sagts upp per den 1 januari 2009 och kan inte utnyttjas för nya lån. För lån som från början omfattades av avtalet gäller dock försäkringen som tidigare. Genworth har rating BBB- (Standard & Poor's).

Företagsexponeringarna utgör endast 12% av totala exponeringar i låneportföljen för vilka IRK-metoden används, men genom den högre genomsnittliga riskvikten utgör exponeringarna 35% av det totala kapitalkravet enligt Pelare 1 när IRK tillämpas.

Det genomsnittliga exponeringsbeloppet för motsvarande låneportfölj, beräknat utifrån exponeringsbeloppet i utlåningsportföljen vid utgången av varje månad det senaste året, uppgick till 252 351 mnkr, varav 83% utgör exponeringar mot hushåll. Lånelöften och andra kreditrelaterade åtaganden uppgick till totalt 24 956 mnkr som efter att hänsyn tagits till konverteringsfaktor uppgick till 5 680 mnkr.

Riskvägda tillgångar för kreditriskexponeringar uppgick till 35 635 mnkr, varav 26 630 redovisas enligt IRK-metoden och 9 005 mnkr enligt schablonmetoden. Den genomsnittliga riskvikten för exponeringar, som redovisas enligt IRK-metoden, uppgick till 10,2% och för exponeringar som redovisas enligt schablonmetoden till 27,6%. Genomsnittligt PD per motpart för IRK-exponeringar uppgick till 1,05% för företagsexponeringar och 0,60% för hushållsexponeringar.

Exponeringsviktat LGD för företagsexponeringar uppgick till 35,5% och exponeringsviktat LGD för hushållsexponeringar uppgick till 10,0%. Det exponeringsviktade beloppet för LGD är styrt av begränsningsregeln som innebär en lägsta total nivå för LGD om 10% för hushållsexponeringar som omfattas av avancerad IRK-metod, där säkerheten utgörs av andel i bostadsrättsförening, panträtt i fastighet eller tomträtt till sådan fastighet.

Tabell 11. Exponeringsbelopp per exponeringsklass för kreditriskexponeringar

mnkr	Exponering före kreditrisk-skydd	Säkerheter som reducerar kapitalkrav i form av garantier och finansiella säkerheter	Exponering inom linjen före konverteringsfaktor	Exponering efter konverteringsfaktor ¹	Exponering inom linjen efter konverteringsfaktor	Exponeringsbelopp som täcks kreditrisk-skydd i form av fastig-utlåningsportföljen ²	Genomsnittligt exponeringsbelopp för exponeringar i utlåningsportföljen ²	RWA	Kapitalkrav	Genomsnittlig riskvikt	Reservering	Förväntad förlust	Genomsnittligt PD per morpart	Exponeringsviktat LGD
Kreditrisk i utlåningsportföljen som redovisas enligt IRK-metoden														
Företagsexponeringar	33 075	1 209	253	31 866	253	31 866	42 347	9 199	736	28,9%	38	62	1,05%	35,5%
Hushållsexponeringar	248 051	1 984	24 703	226 791	5 427	226 791	210 004	14 051	1 124	6,2%	187	239	0,60%	10,0%
– varav villor och fritidshus	112 435	251	9 059	105 270	2 144	105 270	101 969	6 816	545	6,5%	100	129	0,59%	10,2%
– varav bostadsrätter	82 739	–	15 630	70 379	3 270	70 379	64 855	4 598	368	6,5%	75	80	0,62%	10,2%
– varav bostadsrättsföreningar	52 877	1 733	14	51 142	13	51 142	43 180	2 637	211	5,2%	12	30	0,44%	9,5%
Positioner i värdepapperisering	2 366	–	–	2 366	–	–	–	3 380	270	142,9%	–	–	–	–
Summa kreditrisk enligt IRK-metoden	283 492	3 193	24 956	261 023	5 680	258 657	252 351	26 630	2 130	10,2%	225	301		
Kreditrisk i utlåningsportföljen som redovisas enligt schablonmetoden														
Exponeringar mot stater och centralbanker	600	–	–	1 087	–	–	–	0	0	0,0%				
Exponeringar mot kommuner och därmed jämförliga samfälligheter	29	–	–	3 222	–	–	3 836	0	0	0,0%				
Institutsexponeringar	24 159	488	–	23 671	–	–	–	4 965	397	21,0%				
Företagsexponeringar	3 286	–	1 665	2 454	833	–	810	2 454	196	100,0%				
Hushållsexponeringar	2 310	–	831	1 641	166	–	1 783	1 231	99	75,0%				
Oreglerade poster	9	–	–	8	–	–	10	11	1	134,0%				
Exponeringar mot fonder	217	–	–	217	–	–	–	217	17	100,0%				
Övriga poster	292	–	–	292	–	–	–	127	10	43,6%				
Summa kreditrisk enligt schablonmetoden	30 902	488	2 496	32 592	999	–	6 439	9 005	720	27,6%				
Totalt	314 394	3 681	27 452	293 615	6 679	258 657	258 790	35 635	2 850	12,1%				

¹⁾ I exponeringen efter ut- och inflöde har justering gjorts med belopp som ska redovisas och kapitaltäckas i annan exponeringsklass än den ursprungliga.

²⁾ Exponeringar inom linjen har exkluderats.

I följande avsnitt i detta kapitel avses med exponering, exponering efter utflöde respektive inflöde.

7.5 Exponeringsbelopp fördelat på geografiska regioner

Den största andelen av SBAB:s portfölj är säkerställd av bostäder i Stockholmsområdet (50%) respektive Öresundsregionen (24%). Endast 3% av underliggande säkerheter härrör från svaga regioner (se tabell 12).

Indelningen av riket omfattar:

- Storstockholm: Stockholms arbetsmarknadsregion enligt SCB (2004)
- Storgöteborg: Göteborgs arbetsmarknadsregion enligt SCB (2004)

- Öresundsregionen: Malmös och Helsingborgs arbetsmarknadsregioner enligt SCB (2004)
- Universitets- och tillväxtregioner: Kommuner med universitet samt kommuner med speciellt god tillväxt enligt analys gjord av SBAB
- Svaga regioner³⁾: Kommuner med mycket svag eller negativ tillväxt enligt analys gjord av SBAB
- Övriga regioner³⁾: Kommuner som inte tillhör någon annan kategori.

³⁾ Analysen baserar sig dels på statistik från SCB som till exempel befolkningstillväxt på kort och lång sikt, andel befolkning äldre än 64 år, medelinkomst och vakansgrad i allmännyttan, dels på SBAB:s analytikers lokalkännedom.

Tabell 12. Exponeringsbelopp fördelat på geografisk spridning

mnkr	Stor- stockholm	Stor- göteborg	Öresunds- regionen	Universitets- och tillväxt- regioner	Svaga regioner	Övriga regioner	Summa
IRK-exponeringar							
Företagsexponeringar	13 276	6 471	4 888	2 503	783	3 692	31 613
Hushållsexponeringar	114 367	16 509	56 016	12 638	5 207	16 627	221 364
Schablonexponeringar							
Företagsexponeringar	386	43	1	304	0	51	785
Hushållsexponeringar	1 621	132	196	190	57	119	2 315
Kommunexponeringar	755	190	279	198	723	1 077	3 222
Oreglerade exponeringar	5	1	2	0	0	1	9
Totalt	130 410	23 346	61 382	15 833	6 770	21 567	259 308

7.6 Exponeringsbelopp fördelat på nästkommande villkorsändringsdag¹⁾

En stor andel (64%) av portföljen har mindre än ett år kvar till nästkommande villkorsändringsdag. Andelen som har en återstående löptid om ett till fem år omfattar 35% av utestående exponeringar (se tabell 13).

Tabell 13. Exponeringsbelopp fördelat på nästkommande villkorsändringsdag

mnkr	< 1 år	1 - 5 år	> 5 år	Summa
IRK-exponeringar				
Företagsexponeringar	13 194	17 340	1 079	31 613
Hushållsexponeringar	148 483	69 833	3 048	221 364
Schablonexponeringar				
Företagsexponeringar	655	125	5	785
Hushållsexponeringar	1 541	773	1	2 315
Kommunexponeringar	1 793	1 420	9	3 222
Oreglerade exponeringar	8	1	0	9
Totalt	165 674	89 492	4 142	259 308

¹⁾ Med villkorsändringsdag avses dag för fastställande av de villkor som ska gälla för krediten under den kommande villkorsperioden. Villkoren ska ha stöd av bestämmelserna i det ursprungliga låneavtalet

7.7 Exponeringsbelopp fördelat på fastighetstyp

Vid fördelning av utlåningsportföljen per fastighetstyp utgör utlåning till villor och fritidshus 40%, bostadsrätter 26% och bostadsrättsföreningar 21%. Utlåning till kommunala

och kommersiella fastigheter står endast för mindre delar (1% respektive 2%). Lån utan säkerhet står för mindre än 1% av totalt exponeringsbelopp (se tabell 14).

Tabell 14. Exponeringsbelopp fördelat på fastighetstyp

mnkr	Villor och fritidshus	Bostads- rätter	Bostadsrätts- föreningar	Privata fler- bostadshus	Kommunala flerbostadshus	Kom- mersiella fastigheter	Utan säkerhet	Summa
IRK-exponeringar								
Företagsexponeringar	21	3	1 135	22 628	2 827	4 999	-	31 613
Hushållsexponeringar	103 125	67 109	51 130	-	-	-	-	221 364
Schablonexponeringar								
Företagsexponeringar	0	-	79	646	4	47	9	785
Hushållsexponeringar	130	172	836	-	-	-	1 177	2 315
Kommunexponeringar	251	-	1 798	254	903	16	-	3 222
Oreglerade exponeringar	5	0	0	-	-	-	4	9
Totalt	103 532	67 284	54 978	23 528	3 734	5 062	1 190	259 308

7.8 Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov

Med förfallen exponering avses total fordran där någon del förfallit till betalning sedan mer än fem dagar. Att SBAB har valt denna metod beror på att resultatet av analysen inte ska störas av att betalning försenats på grund av att betalningsdagen inföll på en helgdag. Med exponering med nedskrivningsbehov avses exponering där individuell reservering har skett av engagemang som avser företagskredit eller konsumentkredit, det vill säga SBAB har bedömt att risk föreligger i framtida betalningar och att bedömt värde av säkerheten inte täcker fordringsbeloppet. Urvalet för reserveringar är

samtliga företagskunder där det finns objektiva belägg för en nedskrivning och de enskilda privatkunder där särskilda skäl för nedskrivning föreligger. Månatligen är alla engagemang i riskklass C8 föremål för genomgång och riskbedöms. Storleken på gjord individuell reservering har för företagskunder bedömts genom att avtalat betalningsflöde från kund jämförts med bedömd framtida betalningsförmåga i kombination med en värdering av underliggande säkerheter. Kunder i riskklass R8 tillförs den individuella reserven i särskilda fall efter individuell bedömning. Individuell reserv uppgick till 5% av exponeringsbelopp för förfallna exponeringar (se tabell 15).

Tabell 15. Exponeringar med förfallet belopp och med individuell reserv

mnkr	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen	Exponeringsbelopp för förfallna fordringar	Exponeringsbelopp för exponeringar med individuell reserv	Individuell reserv	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen efter individuell reserv
Villor och fritidshus	103 532	530	9	7	103 525
Bostadsrätter	67 284	275	14	13	67 271
Bostadsrättsföreningar	54 978	55	10	3	54 975
Privata flerbostadshus	23 528	12	30	25	23 503
Kommunala flerbostadshus	3 734	-	-	-	3 734
Kommersiella fastigheter	5 062	-	-	-	5 062
Utan säkerhet	1 190	7	-	-	1 190
Totalt	259 308	879	63	48	259 260

7.9 Förfallna exponeringar och exponeringar med nedskrivningsbehov efter geografisk fördelning

De individuella reserveringarna är fortsatt mycket låga. Totalt uppgick individuella reserveringar till 0,02% av totalt exponeringsbelopp (se tabell 16).

Tabell 16. Exponeringar med förfallet belopp och individuell reserv efter geografisk fördelning

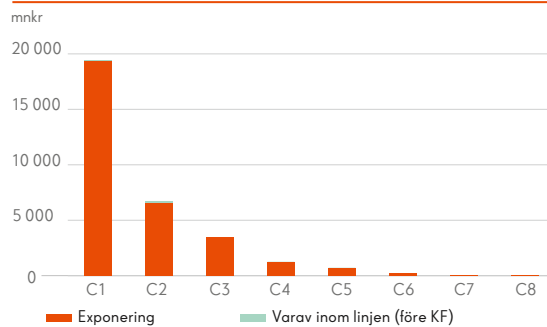
mnkr	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen	Exponeringsbelopp med förfallna fordringar	Exponeringsbelopp för exponeringar med individuell reserv	Individuell reserv	Totalt exponeringsbelopp i utlåningsportföljen efter individuell reserv
Storstockholm	130 410	372	31	26	130 384
Storgöteborg	23 346	71	5	5	23 341
Öresundsregionen	61 382	302	21	13	61 369
Universitets- och tillväxtregioner	15 833	23	1	1	15 832
Svaga regioner	6 770	38	2	2	6 768
Övriga regioner	21 567	73	3	1	21 566
Totalt	259 308	879	63	48	259 260

7.10 Exponeringar per riskklass i PD-dimensionen

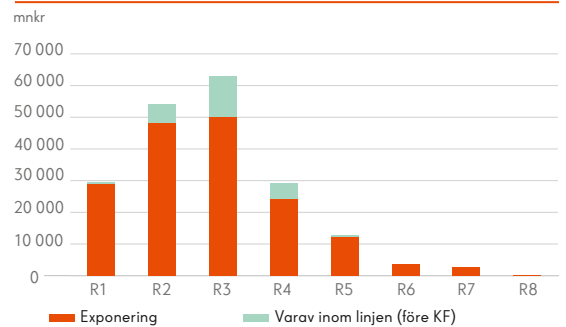
Kvaliteten på portföljen är god. 97% av företagsexponeringarna och 91% av hushållsexponeringarna i balansräkningen härrör från de fyra bästa riskklasserna C1–C4 (företagsexponeringar) respektive R1–R4 (hushållsexponeringar), se figurerna 12–16.

Figurer 12–16. Exponeringar per riskklass i PD-dimensionen.

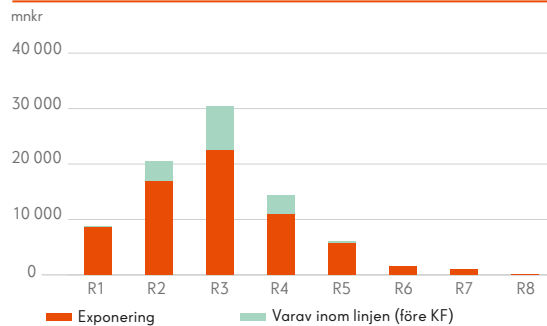
Figur 12. IRK Företag – exponering per riskklass

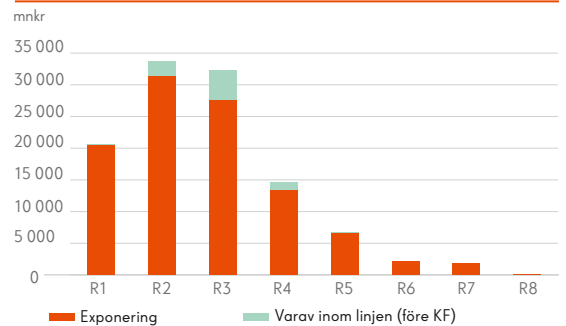
Figur 13. IRK Hushåll – exponering per riskklass

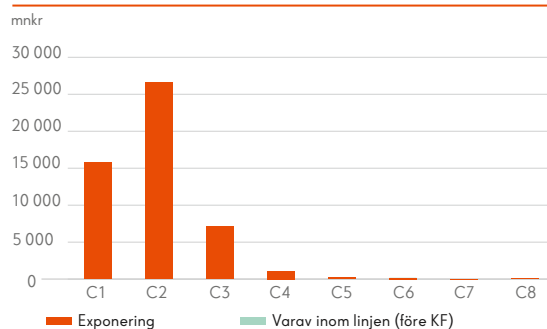
Figur 14. IRK Hushåll – Bostadsrättslägenhet – exponering per riskklass

Figur 15. IRK Hushåll – Villa/Fritidshus – exponering per riskklass

Figur 16. IRK Brf – exponering per riskklass

7.11 Realiserat utfall i PD- respektive LGD-dimensionen

Tabell 17 visar PD- och LGD-estimatet per den 31 december 2012 och utfallen under år 2013. Beräknat utfall för företagsexponeringar och hushållsexponeringar ligger i nivå med realiserat utfall, vilket tyder på att PD-modellerna i dagens konjunkturläge varken över-skattar eller underskattar risken för fallissemang. Det

exponeringsviktade beloppet för LGD är styrt av ovan nämnd begränsningsregel som innebär en lägsta total nivå för LGD om 10% för exponeringar som omfattas av avancerad IRK-metod, där säkerheten utgörs av andel i bostadsrättsförening, panträtt i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet.

Tabell 17. Realiserat utfall i PD- respektive LGD-dimensionen

Exponeringsklass	PD-estimat ¹⁾	Realiserat utfall ²⁾	LGD-estimat	Realiserat utfall ³⁾
Företagsexponeringar	1,2%	1,2%		
Hushållsexponeringar	0,6%	0,5%	10% ⁴⁾	3,7% ⁴⁾

¹⁾ Justerat värde på grund av flytt av bostadsrättsföreningar till hushållsexponeringar för ökad jämförbarhet.

²⁾ En exponering anses vara fallerad om fordran förfallit sedan mer än 60 dagar eller om bedömning gjorts att kunden inte kommer att betala avtalade räntor eller amorteringar.

³⁾ Realiserat utfall har beräknats på fallerade krediter där fallissemang har avslutats under året.

⁴⁾ Resultaten är exponeringsviktade.

7.12 Jämförelse mellan förväntad förlust och utfall

Under jämförelseperioden (se tabell 18) kan iakttas att förväntad förlust (EL) enligt intern riskklassning har minskat för både företagskrediter och hushållskrediter. Inom gruppen hushållskrediter kan iakttas en mindre ökning av EL för gruppen villor och fritidshus som kan hänföras till ökning av portföljen och en minskning för gruppen bostadsrätter som förklaras av en minskning både av sannolikheten för fallissemang (PD) och förlustens storlek i händelse av fallissemang (LGD). Förändringen för företagskrediter beror huvudsakligen

på minskade PD-tal och kreditportföljens minskning. Realiserat utfall understiger väsentligt beräknat utfall av modeller vilket tyder på att modellerna överskattar storleken av förväntad förlust i dagens konjunkturläge. De relativt små konstaterade förlusterna som uppkommit under året beror dels på att låntagaren inte förmått betala sina räntor och amorteringar, dels på grund av att marknadsvärdet för ställd säkerhet underskridit värdet av SBAB:s fordran.

Tabell 18. Jämförelse av förväntad förlust mellan utfall och modell samt reservering¹⁾

mnr	EL-IRK/IRK	EL-IRK/IRK	EL-IRK/IRK	EL-IRK/IRK	Realiserat utfall 2013	Realiserat utfall 2012	Individuell reserv 2013-12-31	Individuell reserv 2012-12-31
	grundläggande 2012-12-31	grundläggande 2011-12-31	avancerad 2012-12-31	avancerad 2011-12-31				
Exponeringsklass								
Företagsexponeringar	177	275	–	–	2	0	25	34
Hushållsexponeringar	–	–	223	229	31	33	23	22
varav villor och fritidshus	–	–	139	133	17	23	7	7
varav bostadsrätter	–	–	84	96	14	10	13	15
varav bostadsrättsföreningar	–	–	–	–	–	–	3	–
Totalt	177	275	223	229	33	33	48	56

¹⁾ Förväntad förlust (EL) har beräknats för de lånefordringar som fanns vid utgången av 2011 respektive 2012.

Den förväntade förlusten jämförs i tabell 18 med verkligt utfall av konstaterade förluster under utfallsåren 2012 respektive 2013.

8. Finansiering

SBAB:s verksamhet finansieras främst genom upplåning på kapital- och penningmarknaden men sedan 2007 i växande grad med inlåning från allmänheten. Upplåningen äger dels rum i moderbolaget, SBAB Bank AB (publ), dels i SCBC där upplåningen sker genom utgivning av säkerställda obligationer. I upplåningen används svenska och internationella upplåningsprogram. Upplåningen sker främst på publika marknader och kompletteras av private placements. Upplåningen riktas främst till större institutionella investerare. Den internationella upplåningen riktas främst mot europeiska investerare, men SBAB når även investerare i USA, Japan och övriga Asien.

8.1 Medel- och långfristig upplåning

Icke säkerställd upplåning

SBAB har ett program för medel- och långfristig upplåning, Euro Medium Term Note Programme (EMTN-program), som används både för svensk och internationell upplåning. EMTN-programmet har ett rambelopp om 13 miljarder euro. Programmet innehåller en rätt för en investerare att kräva förtida återbetalning av en obligation om svenska staten upphör att ha rätt att utöva minst 51% av rösträtten för aktierna i bolaget. Detta gäller under förutsättning att svenska staten inte dessförinnan har garanterat SBAB:s skyldigheter under obligationerna då rätten till förtida återbetalning upphör. I övrigt är villkoren i EMTN-programmet i linje med marknadspraxis för liknande program och ger bland annat en investerare rätt till förtida återbetalning av obligationerna om till exempel SBAB inte betalar ränta eller kapitalbelopp i rätt tid, bryter mot andra villkor under programmet (med hänsyn tagen till vissa läkningsperioder) eller om SBAB går i konkurs eller likvidation. Under EMTN-programmet kan SBAB välja mellan olika typer av räntekonstruktioner, bland annat rörlig och fast ränta, och ge ut obligationer i ett flertal olika valutor och valörer. SBAB kan under EMTN-programmet ge ut såväl icke efterställd skuld som daterad eller evig efterställd skuld, vilken efter Finansinspektionens tillstånd kan kvalificera som primärt eller supplementärt kapital. SBAB har också en japansk "Shelf Registration" på plats, vilket ger SBAB möjligheter att ge ut obligationer på den japanska marknaden. I likhet med EMTN-programmet har obligationsinnehavarna rätt att kräva förtida återbetalning av en obligation om svenska staten upphör att ha rätt att utöva minst 51% av rösträtten för aktierna i bolaget. Detta gäller under förutsättning att svenska staten inte dessförinnan har garanterat SBAB:s skyldigheter under obligationerna då rätten till förtida återbetalning upphör.

Säkerställd upplåning

Dotterbolaget SCBC har tre upplåningsprogram för utgivning av säkerställda obligationer: ett svenskt sä-

kerställt bostadsobligationsprogram som inte har något fast rambelopp, ett internationellt Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN-program) med ett rambelopp om 10 miljarder euro och ett Australian Covered Bond Issuance Programme med ett rambelopp om 4 miljarder australiensiska dollar. Villkoren i dessa program för utgivning av säkerställda obligationer är i linje med marknadspraxis för liknande program och innebär bland annat att en investerare inte har rätt till förtida återbetalning av obligationerna. Villkoren innebär även att SCBC kan välja mellan olika typer av räntekonstruktioner, bland annat rörlig och fast ränta, samt genom dessa tre program ge ut obligationer i ett flertal olika valutor och valörer.

8.2 Kortfristig upplåning

SBAB hanterar sin kortfristiga upplåning huvudsakligen via tre certifikatprogram:

- Ett svenskt certifikatprogram med ett rambelopp om 25 mdkr
- Ett europeiskt certifikatprogram med ett rambelopp om 3 miljarder euro
- Ett amerikanskt certifikatprogram med ett rambelopp om 4 miljarder US dollar.

Villkoren i dessa certifikatprogram är i linje med marknadspraxis för liknande program och innehåller bland annat begränsade möjligheter för en investerare att kräva förtida återbetalning. Emissioner görs genom emissionsinstitut och genom de tre programmen kan SBAB göra emissioner av certifikat i ett flertal valutor och valörer på både den svenska och den internationella marknaden. Certifikaten är främst så kallade diskonteringspapper, det vill säga att de varken har rörlig eller fast kupong utan ges ut med ett belopp som understiger det nominella och vid förfall återbetalas nominellt belopp.

8.3 Upplåningsstrategi

Upplåningsportföljens storlek anpassas dels efter volymen på utestående krediter och dels efter tillgångarnas sammansättning med beaktande av bland annat likviditetsrisk och utifrån bolagets risktolerans. Upplåningen anpassas även löpande till de nya likviditetsriskregler som ingår i Basel III, samt de krav som ratingbolag och investerare ställer. Upplåningen ska vara väl diversifierad. Portföljen ska ha en effektiv fördelning mellan säkerställd och icke säkerställd upplåning med utjämnade skuldförfall, det vill säga avsaknad av tidsperioder med stora koncentrationer av skuldförfall. Upplåningsportföljen ska även bestå av upplåning i ett flertal valutor med en avvägd diversifierad investerarbass. Eftersom bolagets utlåning sker uteslutande i svenska kronor är det naturligt att upplåningen allokeras mot svenska kronor. Den andra enskilt största valutan är euro och koncernen har i många år varit en regelbunden emit-

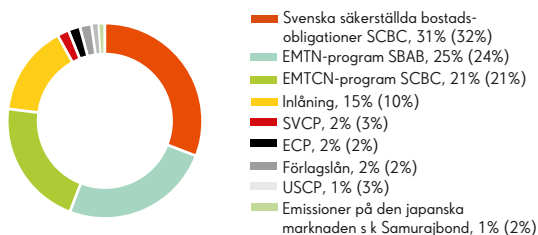
tent på euromarknaden. Upplåningen ska ske via flera ledarbanker samt genom såväl publika transaktioner som private placements. För att hantera ränterisk och valutarisk i upplåningen används derivat, främst räntee- och valutaswappar.

Kortfristig upplåning under SBAB:s certifikatprogram ska anpassas efter marknadsförhållanden och behov, men alltid utgöra en högst begränsad del av den total upplåningsportföljen. SBAB:s tillgångar ska användas effektivt genom säkerställd finansiering. Säkerställd upplåning utnyttjas främst för längre löptider. Finansieringsmixen mellan SCBC och moderbolaget ska vara väl avvägd med hänsyn tagen till rating och total upplåningskostnad på lång sikt.

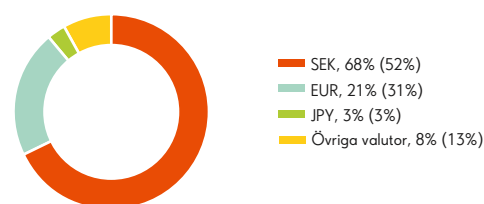
SBAB och SCBC ska ha aktiv marknadsnärvaro med goda och frekventa relationer till investerare inom respektive investerarsegment.

Figur 17. Finansieringskällor och valutafördelning för emitterade värdepapper

Emitterade värdepapper (inkl. förlagslån) och inlåning, koncernen. Utestående skuld 31 december 2013: 296 mdkr

Valutafördelning emitterade värdepapper (inkl. förlagslån) och inlåning, koncernen. Utestående skuld 31 december 2013: 296 mdkr

9. Kreditrisk i finansverksamheten

Inom finansverksamheten uppstår kreditrisk dels i form av motpartsrisk för de derivatkontrakt som SBAB ingår för att hantera finansiella risker och dels i form av placeringsrisk till följd av investeringar i likviditetsportföljen och placering av överskottslikviditet.

I enlighet med den av styrelsen fastställda kreditinstruktionen fastställs kreditrisklimiten av SBAB:s kreditutskott för samtliga motparter i finansverksamheten (det vill säga kredittagare och finansiella motparter) med undantag av svenska staten och bolag ingående i SBAB-koncernen, mot vilka ingen begränsning av exponeringen görs. Beräkningen av exponeringsbeloppet för motpartsrisken utgår generellt från marknadsvärdet och följer standarder satta i bankens avtal om nettoberäkning för derivatkontrakt.

Kreditrisklimiten kan fastställas för en tidsperiod om längst ett år innan ny prövning ska ske. Beslut om kreditrisklimit som fattats av kreditutskottet ska redovisas till moderbolagets styrelse vid nästkommande styrelsemöte.

Lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar begränsar enhandsengagemang till maximalt 25% av kapitalbasen. Enskilda limiten för placerings- och motpartsriskeponering (exklusive penningmarknadslimiten) får som huvudregel maximalt uppgå till 15% av kapitalbasen. Undantaget från dessa regler är vissa nordiska motparter för vilka den maximala limiten kan uppgå till motsvarande 20% av kapitalbasen. Enskilda motparts aktuella rating utfärdad av Moody's eller Standard & Poor's utgör ytterligare en begränsning i fastställande av enskilda kreditrisklimiten. Ju högre rating motparten har, desto större exponering kan tillåtas i förhållande till SBAB:s kapitalbas.

9.1 Motpartsrisk

Motpartsrisk är risken att SBAB:s finansiella motparter inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivat- och repokontrakt och utgörs framför allt av exponeringar mot ledande banker. Exponeringen är till övervägande del säkrad genom säkerhetsavtal, där motparten ställer säkerheter i syfte att reducera exponeringen.

För att begränsa den potentiella motpartsrisken i derivattransaktioner med icke standardiserade derivatinstrument, vilka inte clearas av clearingorganisationer som är godkända av Finansinspektionen (enligt FFFS 2007:1), ska ett ramavtal ha ingåtts med motparten.

Detta ISDA Master-avtal eller annat liknande avtal har i förekommande fall kompletterats med tillhörande säkerhetsavtal, så kallat Credit Support Annex (CSA). För de motparter som SCBC ingår derivatavtal med ska det alltid finnas ett CSA. ISDA Master-avtalet innebär bland annat att man reglerar nettning i händelse av exempelvis konkurs. Ett CSA innebär att parterna i förväg kommit överens om att överföra tillgångar om exponeringen överstiger ett visst tröskelbelopp. Tröskelbeloppet och det lägsta belopp som ska överföras till eller från motparten kan variera beroende på parternas rating. Av tabellerna 19 och 20 framgår hur enskilda derivattransaktioners marknadsvärde fördelar sig på olika löptidssegment respektive rating.

För att begränsa motpartsrisken i repotransaktioner används internationella standardavtal för repor, så kallade GMRA-avtal (Global Master Repurchase Agreement). Avtalen reglerar bland annat överföringen av säkerheter till eller från motparten.

Avstämning av motpartsrisk sker dagligen eller veckovis mot varje derivatmotpart där säkerhetsavtal finns, och säkerheter flyttas för att jämna ut exponeringen. I samtliga förekommande fall är de ställda och mottagna säkerheterna i form av kontanter med ägarövertag, vilket innebär att den part som tar emot säkerheterna har rätt att använda dem i sin verksamhet. För merparten av de säkerhetsavtal som moderbolaget och SCBC ingått regleras tröskelbelopp och lägsta överföringsbelopp av parternas rating; ju sämre rating en part har, desto lägre blir dessa belopp. En försämring av SBAB:s rating med tre steg skulle per den 31 december 2013 medföra att extra säkerheter till ett värde av 71,1 mkr behöver ställas ut.

9.2 Penningmarknadsplaceringar

SBAB har separata limiten som endast avser penningmarknadsplaceringar som sträcker sig maximalt en vecka framåt i tiden. Enskilda penningmarknadslimiten får maximalt uppgå till det belopp som utfaller högst av 500 mkr eller 5,75% av kapitalbasen.

9.3 Likviditetsportföljen

SBAB:s likviditetsportfölj består huvudsakligen av likvida räntebärande värdepapper med hög rating och har till syfte att minska koncernens likviditetsrisk. Värdepappersinnehaven limiteras per tillgångsklass och land och ska ha högsta rating vid förvärv. Dessutom ingår värdepappersinnehaven som en integrerad del i det totala kreditriskutnyttjandet för respektive emittent/motpart.

Innehav i säkerställda obligationer har i detta sammanhang en vikt på 10%. Innehavet i portföljen är långsiktigt och uppgick per den 31 december 2013 till 47,3 mdkr med en snittlöptid om 4,84 år. Per samma tidpunkt innehade 95% av portföljens värde ratingen Aaa från Moody's, alternativt AAA från Standard & Poor's. De olika tillgångsslagen i portföljen är:

- Värdepapper emitterade av eller garanterade av stater
- Värdepapper emitterade av mellanstatliga organisationer (Supranationals & Sovereign Agencies, SSA)
- Värdepapper emitterade av icke-statliga offentliga enheter (Public Sector Entities, PSE)
- Europeiska säkerställda obligationer (Covered Bonds)
- Europeiska "Residential Mortgage-Backed Securities" (RMBS).

Innehaven i likviditetsportföljen är antingen klassificerade som "Värdepapper värderade till verkligt värde via resultaträkningen" eller som "Lånefordringar och kundfordringar".

Värdepapper värderade till verkligt värde via resultaträkningen (marknadsvärde):

- Värdepapper emitterade av stater 8,3 mdkr
- Värdepapper garanterade av stater 3,5 mdkr
- Värdepapper emitterade av mellanstatliga organisationer, 1,9 mdkr
- Värdepapper emitterade av icke-statliga offentliga enheter, 4,6 mdkr
- Europeiska säkerställda obligationer 26,9 mdkr.

Lånefordringar och kundfordringar (marknadsvärde):

- Residential Mortgage-Backed Securities 2,1 mdkr.

Lånefordringar och kundfordringar anges ovan till sitt marknadsvärde. Kreditriskbedömningen sker med utgångspunkt i bedömt framtida kassaflöde och säkerhetens marknadsvärde. Samtliga exponeringar i RMBS-portföljen är sedan tidigare rangordnade efter belåningsgrad, LTV (loan to value) och ålder (tidpunkt för originering) i tre riskklasser. Två modeller används för beräkning av kreditrisk i RMBS-portföljen.

Den första baserar sig på bland annat efterliggarstatistik och creditsupport per transaktion. I denna modell har samtliga innehav i RMBS-portföljen analyserats. Den andra modellen baseras på information såsom faktisk och förväntat kassaflöde, underliggande låntagarstatistik och makrovariabler. Denna modell har använts på ett fåtal noggrant utvalda innehav med bedömd förhöjd risk.

Modellen bedömer storleksordningen av ett eventuellt underskott i varje enskild transaktion och om detta underskott kommer att drabba innehavaren av AAA-trancher i form av kommande förluster eller om eventuellt underskott kommer att täckas av efterställda värdepapper och reservfond. Sammantaget visar modellerna att det inte föreligger något behov av reservering i portföljen.

Tabell 19. Derivatinstrument

2013-12-31 mnkr	Summa nominellt belopp	Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
< 1 år Ränterelaterade	154 156	4 358	-2 047
> 1 år Ränterelaterade	287 850	5 434	-3 545
< 1 år Valutarelaterade	46 629	593	-1 946
> 1 år Valutarelaterade	89 486	2 493	-6 519
Totalt	578 121	12 878	-14 057

Tabell 20. Derivatinstrument fördelat på rating

2013-12-31 mnkr	Netto marknadsvärde	Positiva marknadsvärden	Negativa marknadsvärden
AA-	-1 573	2 478	-4 051
A+	-296	682	-977
A	-1 742	1 017	-2 759
A-	-341	994	-1 335
BBB+	177	930	-753
Totalt	-3 774	5 171	-9 122
Säkerheter			-776
Nettningsvinster			6 551

Tabell 21. Nettoexponering för derivatinstrument

2013-12-31 mnkr	
Det verkliga positiva bruttovärdet av kontrakt	6 101
- Nettningsvinster	-4 123
= aktuell kvittad kreditexponering	1 977
- Säkerheter som innehas	-1 807
= nettokreditexponeringen för derivat	171

10. Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för försämrad lönsamhet till följd av ogynnsamma marknadsrörelser. SBAB präglas av ett lågt risktagande och styrelsen beslutar ytterst om metoder för riskmätning och limiter. Marknadsrisken följs upp på totalnivå samt nedbrutet på lägre nivåer inom koncernen. Riskkontroll kontrollerar dagligen aktuella risknivåer och att limiter följs. Exponering per den 31 december och limiter för samtliga limiterade riskmått redovisas i tabellen "Marknadsrisklimiter och exponeringar".

10.1 Value at Risk

VaR är ett övergripande portföljmått som uttrycker den potentiella förlusten som kan uppstå givet en viss sannolikhetsnivå och innehavsperiod. SBAB:s modell är en så kallad historisk modell, och använder percentiler i den historiska marknadsdatan från de två senaste åren.

I den dagliga riskuppföljningen används en sannolikhetsnivå på 99% och en innehavsperiod på en dag. Limiter för daglig riskuppföljning har satts på två nivåer; för alla marknadsrisk som Treasury är ansvarigt för att hantera och för tradingportföljen. SBAB har även satt en VaR-limit för hela SBAB:s marknadsrisk, inklusive den strategiska portföljen som består av SBAB:s eget kapital. Denna limit baseras på det VaR-mått som ingår i modellen för ekonomiskt kapital och använder en sannolikhetsnivå på 99,97% och en innehavsperiod på ett år.

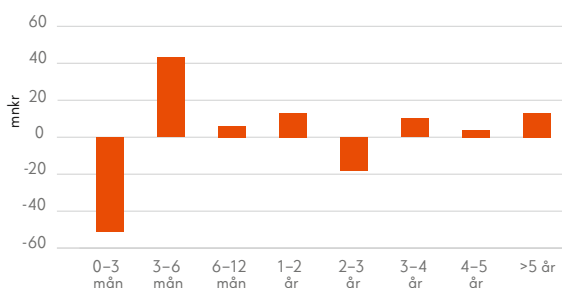
10.2 Ränterisk

Ränterisk uppkommer främst då räntestrukturen mellan upp- och utlåning inte är matchad fullt ut. Huvudprincipen för SBAB:s hantering av ränterisk är att begränsa den genom direkt upplåning och användandet av derivat.

Ränterisken kvantifieras dels genom parallellförskjutning av avkastningskurvan och dels genom en modell som simulerar ett stort antal icke-parallella förskjutningar av avkastningskurvan, så kallad vridningsrisk. Vid beräkning beaktas samtliga kontrakterade transaktionsflöden i utlåning, skuldbok och derivat.

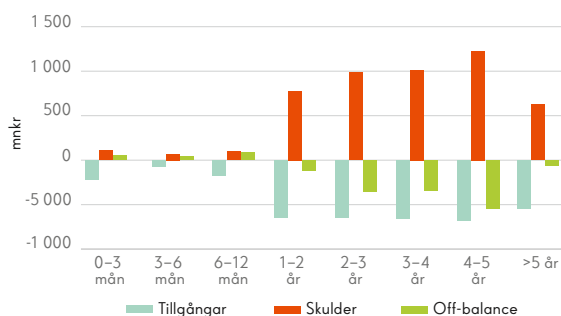
Vid parallellförskjutningen beräknas effekten på portföljens värde vid en förflyttning av avkastningskurvan med en procentenhet. Vid limitsättningen har SBAB:s portfölj delats upp i tre delar; operativ, tradingportfölj och strategisk. Riskerna, som mäts dagligen, summeras till SBAB:s totala ränterisikexponering.

Figur 18. Ränterisk fördelat på tidsfickor vid en parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet

Ränterisken, fördelat på tidsfickor vid en parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet, uppgår till totalt 23,6 mnr per 2013-12-31.

Figur 19. Ränterisk för tillgångar, skulder och off-balanceinstrument vid en parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet

Ränterisk fördelat på tidsfickor vid en parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet, fördelat på tillgångar, skulder och off-balance, uppgår till totalt 23,6 mnr per 2013-12-31.

Den operativa ränterisken uppstår i riskhanteringen av hypoteksportföljen och likviditetsportföljen. Ränterisken i tradingportföljen är den ränterisk som uppstår då SBAB tar egna positioner i marknaden. Den strategiska ränterisken är den risk som uppstår då SBAB:s eget kapital placeras i fastförräntad utlåning. SBAB:s eget kapital ska i första hand användas till att finansiera utlåningsverksamheten. Riktvärdet för placeringen av eget kapital definieras som en löptidstrappa med jämna årliga förfall under en period av ett till sex år. Ränterisken i eget kapital definieras som avvikelser från detta riktvärde.

Vridningsrisk kvantifieras genom en modell där avkastningskurvans korta ända varierar upp (ner) med en procentenhet och den långa ner (upp) med en procentenhet. Ett stort antal brytpunkter för korta respektive långa änden testas. Vridningsrisken definieras som det minst fördelaktiga av de testade scenarierna. Limiter för vridningsrisk är satta för två delar av SBAB:s portfölj; operativ och tradingportföljen.

För de delar av portföljen som inte ingår i handelslagret uppgick risken vid en parallellförskjutning till 55,8 mnkr per den 31 december 2013.

10.3 Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att förändringar i den svenska kronans kurs mot andra valutor leder till försämrad lönsamhet. SBAB ska som huvudregel inte vara exponerad mot valutakursförändringar. Upplåning i utländsk valuta kurssäkras i form av valutaswappavtal eller placeras i matchande valutor.

Vid riskuppföljning mot limit delas portföljen i två delar, den totala portföljen exklusive likviditetsportföljen och likviditetsportföljen. Risken för den totala portföljen exklusive likviditetsportföljen beräknas som effekten på nuvärdet av alla kontraherade likvidflöden vid en valutakursförändring på +/- 10 procent av motsvarande valutakurs. Då även likviditetsportföljen kurssäkras genom finansiering i motsvarande valuta eller genom valutaswappavtal mäts valutarisken i likviditetsportföljen som grad av matchning av kapitalbelopp i respektive valuta. Avvikelsen från full matchning i respektive valuta är limiterad till 0,5% av den totala balansen.

10.4 Basisrisk

Basisrisk uppstår främst då upplåning i utländsk valuta swappas till svenska kronor med en löptid som avviker i förhållande till löptiden på den underliggande upplåningen.

Huvudregeln är att all upplåning i utländsk valuta ska swappas till svenska kronor på matchande löptider. Risken utgörs av avvikelser från huvudregeln. Risken beräknas som effekten på nuvärdet, relativt full matchning, vid en parallellförflyttning av basisswappkurvan från utländsk valuta till svenska kronor med +/- en procentenhet. Basisrisklimiten beräknas för den totala portföljen inom SBAB.

10.5 Kreditspreadrisk

Kreditspreadrisk är risken för förändringar i olika emittenters räntekostnader och påverkar SBAB i de fall SBAB investerar i andra emittenters värdepapper. Limit för kreditspreadrisk är satt för tradingportföljen och mäts som effekten på nuvärdet vid en förändring av bo- och statsspreaden med en procentenhet jämfört med swapräntan.

10.6 Resultatvolatilitet

Då de derivat som används för att säkra upplåningen redovisas till verkligt värde och den underliggande upplåningen tas upp till bokfört värde enligt de redovisningsstandarder som SBAB använder uppstår effekter i rörelseresultatet som inte motsvarar den faktiska risken som SBAB:s portfölj är exponerad emot. För att begränsa denna effekt har SBAB valt att sätta en limit för resultatvolatilitet från basisspreadar. Limiten är uttryckt som ett känslighetsmått där förändringen i resultatet för den totala portföljen inte får uppgå till mer än 30 mnkr vid en förändring med en baspunkt i de underliggande basisspreadarna.

Ett motsvarande limitmått har också satts för resultatvolatilitet från kreditspreadar i likviditetsportföljen. Detta beror på att investeringarna i värdepapper i likviditetsportföljen säkras med derivat eller matchas med upplåning med motsvarande löptid, vilket innebär att endast den underliggande ränterisken säkras och inte den emittentspecifika kreditrisk som finns i värdepapperen. Limitmättet är definierat som ett känslighetsmått där förändringen i resultatet för den totala portföljen inte får uppgå till mer än 25 mnkr vid en förändring med en baspunkt i de underliggande kreditspreadarna.

10.7 Risker i handelslagret

Handelslagret består av placeringar i SBAB:s likviditets- och tradingportfölj. Likviditetsportföljen har en minimerad ränterisk. Risken i likviditetsportföljen är framför allt hänförlig till kreditrisk. I tradingportföljen finns ett begränsat mandat för SBAB att ta marknadsrisk genom eget positionstagande i marknaden.

Ränte-, valuta-, kredit- och likviditetsrisk i handelslagret hanteras inom SBAB som en integrerad del av balansräkningen tillsammans med den övriga verksamheten. Ränterisk i handelslagret ingår som en del av limiterna för operativa ränterisker och risker i tradingportföljen som delegerats till Treasury. Kreditrisker i form av emittent- och motpartsrisker i handelslagret regleras av kreditrisklimiterna, vilka fastställs av SBAB:s kreditutskott.

Figur 20. Ränterisk fördelat på valutor vid en parallellförflyttning av avkastningskurvan med +1 procentenhet

Ränterisken uppgår till totalt 23,6 mkr per 2013-12-31.

Tabell 22. Marknadsrisklimiterna och exponeringar

KONCERNEN mkr	Exponering	Limit	Utnyttjande
VaR Treasury ¹⁾	11	30	36%
VaR Tradingportfölj ¹⁾	0	12	0%
VaR Total ²⁾	661	1 350	49%
Operativ ränterisk (exkl TR)	24	±120	20%
Ränterisk i tradingportföljen	0	±25	0%
Strategisk ränterisk	-2	±20	10%
Vridningsrisk (exkl TR)	125	240	52%
Vridningsrisk i tradingportföljen	0	50	0%
Basisrisk i tradingportföljen	0	100	0%
Valutarisk (exkl likviditetsportfölj)	6	±10	60%
Valutarisk i likviditetsportföljen ³⁾	0	±0,5	0%
Spreadrisk i tradingportföljen	0	50	0%
Resultatvolatilitet basisswappar	14	30	47%
Resultatvolatilitet kreditspreadar	15	25	59%

¹⁾ Limiter för daglig riskuppföljning har satts på två nivåer; för alla marknadsrisker som Treasury är ansvarigt för att hantera och för tradingportföljen.

²⁾ SBAB har satt en VaR-limit för hela SBAB:s marknadsrisk, inklusive den strategiska portföljen som består av SBAB:s eget kapital.

³⁾ Likviditetsportföljen kurssäkras genom finansiering i motsvarande valuta eller genom valutaswappavtal. Valutarisken i likviditetsportföljen mäts som grad av matchning av kapitalbelopp i respektive valuta. Avvikelsen från full matchning i respektive valuta är limiterad till 0,5 % av den totala balansen.

11. Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

SBAB:s likviditetsstrategi har som övergripande syfte att säkerställa SBAB:s likviditetsmässiga överlevnad i det korta perspektivet och säkerställa att bolaget effektivt kan infria sina betalningsförpliktelser. Väsentliga delar i strategin är en proaktiv och kontinuerlig likviditetsplanering, aktiv skuldförvaltning samt storleken på, innehållet i och hanteringen av SBAB:s likviditetsreserver. SBAB har sedan länge identifierat vikten av en väl fungerande och proaktiv likviditetsriskhantering. SBAB:s likviditetsriskhantering bygger på följande principer:

Bred och diversifierad upplåning

Då SBAB har en aktiv internationell kapitalmarknadsnärvaro sedan 1989 är SBAB:s varumärke väl etablerat. Upplåningen sker på global basis för både kort-, medel- och långfristig skuld. Dessutom har SBAB-koncernen, genom SCBC, tillgång till den säkerställda obligationsmarknaden såväl inom Sverige som internationellt.

Likviditetsreserver

För att försäkra sig om finansiering i tider då de normala finansieringskällorna inte fungerar har SBAB en likviditetsportfölj. Vid beräkningen av reservvärdet på de värdepapper som ingår i likviditetsportföljen tillämpar SBAB de värderingsavdrag som är fastställda

av Riksbanken, enligt "Riksbankens anvisningar för säkerhetshantering" i Riksbankens regelverk för RIX och Penningpolitiska Instrument. Reservvärdet av likviditetsportföljen benämns likviditetsreserven. Portföljen består av likvida värdepapper med hög rating där 98,5% av portföljens värde är repobart hos Riksbanken eller annan centralbank.

Per den 31 december 2013 bestod SBAB:s reserver av 42,4 mdkr (reservvärde i Riksbanken) i likvida värdepapper. Dessutom utgör ej ianspråktaget emissionsutrymme för säkerställda obligationer en ytterst likvid reserv.

SBAB:s likviditetsportfölj består av likvida räntebärande värdepapper med hög rating och är en integrerad del i koncernens likviditetsriskhantering. Värdepappersinnehaven limiteras per riskklass respektive land och ska ha högsta rating vid förvärv. Utöver dessa gruppgränser kan även limiter för enskilda emittenter fastställas.

En likvid balansräkning

SBAB:s tillgångar består till största del av utlåning mot säkerhet i fastigheter och bostadsrätter. SCBC etablerades 2006 med syfte att emittera säkerställda obligationer, vilket även har medfört en ökad likviditet i SBAB:s balansräkning.

Tabell 23. Likviditetsreserv	December		Fördelning valutaslag		
	2013	SEK	EUR	USD	Övriga
mnr					
Kassa samt tillgodohavande hos centralbanker	1 000	1 000	-	-	-
Tillgodohavande hos andra banker	-	-	-	-	-
Värdepapper emitterade eller garanterade av stat, centralbank eller multinationella utvecklingsbanker	13 585	4 894	8 030	661	-
Värdepapper emitterade eller garanterade av kommun eller icke-statliga offentliga enheter	4 626	3 640	-	986	-
Andras säkerställda obligationer	26 902	20 394	5 190	1 104	214
Egna säkerställda obligationer	-	-	-	-	-
Värdepapper emitterade av icke-finansiella företag	-	-	-	-	-
Värdepapper emitterade av finansiella företag (exkl säkerställda obligationer)	2 145	-	2 145	-	-
Övriga värdepapper	-	-	-	-	-
	48 258	29 928	15 365	2 751	214
Bank- & lånefaciliteter	-	-	-	-	-
Totalt	48 258	29 928	15 365	2 751	214
Fördelning valutaslag		62%	32%	6%	0%

Tillgångarna i SBAB:s likviditetsreserv består i huvudsak av likvida räntebärande värdepapper med hög rating och är en integrerad del i koncernens likviditetsriskhantering. Värdepappersinnehaven limiteras per tillgångsklass respektive per land och ska ha högsta rating vid förvärv. Utöver dessa grupplimiten kan även limiter för enskilda emittenter fastställas.

RMBS-tillgångarna redovisas i tabellen på föregående sida till marknadsvärde, i enlighet med Bankförbundets mall för offentliggörande av en banks likviditetsreserv. Eftersom andrahandsmarknaden för RMBS inte längre är lika likvid som när tillgångarna anskaffades, har en bedömning gjorts att dessa inte längre är av tillräckligt högt likviditetsvärde för att ingå i den likviditetsreserv som används i de interna måtten för likviditetsrisk. Även i de regelverksstyrda likviditetsmåtten är dessa tillgångar exkluderade.

Kontinuerlig övervakning av likviditetsrisken

Aktiv skuldförvaltning, balansräkningens likviditet samt storleken på SBAB:s likviditetsreserv är nyckelfaktorer i SBAB:s likviditetsriskhantering och genom att se upplåningsverksamheten som en naturlig del i såväl det operativa arbetet som den strategiska planeringen av likviditetsrisken undviks koncentrationer av alltför stora upplåningsförfall. Ytterligare ett viktigt led i den löpande likviditetsriskhanteringen är att kontinuerligt bevaka och testa likviditetsportföljens praktiska likviditetsvärde på andrahandsmarknaden.

Beredskapsplan

SBAB har en beredskapsplan för hantering av likviditetskriser. Beredskapsplanen innehåller en tydlig ansvarsfördelning för berörd personal samt instruktioner för hur företaget ska komma till rätta med ett eventuellt likviditetsunderskott. Planen anger lämpliga åtgärder för att hantera konsekvenserna av olika typer av krissituationer samt innehåller definitioner på händelser som utlöser och eskalerar beredskapsplanen. Beredskapsplanen ska regelbundet testas och uppdateras, bland annat utifrån resultat av stresstester.

11.1 Likviditetsriskmått

SBAB mäter och stresstestar likviditetsrisken genom att summera det maximala tänkbara behovet av likviditet för varje dag framåt under de kommande 365 dagarna. Detta mått på likviditetsrisken benämns "Maximum Cumulative Outflow" (MCO) och är limiterat. MCO-beräkningarna baseras på ett krisscenario där all utlåning antas förlängas, det vill säga ingen likviditet tillförs genom lösen och ingen finansiering finns att tillgå. På så sätt kan det maximala behovet av likviditet för varje given period i framtiden identifieras och nödvändig likviditetsreserv fastställas.

11.2 Nya föreskrifter för likviditetsrisk

I spåren av finanskrisen har det internationellt genomförts en större översyn och ett omfattande arbete för att se över regelverket för hantering av bankers och kreditinstituts likviditetsrisker. Syftet med det nya regelverket, som fortfarande är under utformning, är att öka bankers motståndskraft mot allvarliga störningar på kapitalmarknaden och att få en större harmonisering av synen på likviditetsrisk på internationell nivå. För att sätta miniminivåer för bankers likviditet fokuserar det nya regelverket på två nyckeltal eller standardmått, Liquidity Coverage Ratio (LCR) och Net Stable Funding Ratio (NSFR). LCR syftar till att säkerställa att aktören håller en tillräcklig mängd icke ianspråktaga likvida tillgångar som vid behov kan omvandlas till likvida medel som täcker 30 dagars prognostiserat likviditetsbehov, medan NSFR syftar till att visa stabiliteten i koncernens upplåning genom att jämföra tillgångars och skulders stabilitet.

Från och med den 1 januari 2013 omfattas SBAB av de regler som utformats av Finansinspektionen i FFFS 2012:6, och utgör en svensk variant av LCR, likviditetstäckningsgraden. Reglerna anger att de omfattade institutionerna, vid varje tillfälle, ska ha en likviditetstäckningsgrad som uppgår till minst 100 %, såväl på konsoliderad nivå som för EUR och USD isolerat.

Inom EU ingår de båda måtten i det nya kapitaltäckningsregelverket som trädde i kraft 1 januari 2014. Måtten ska rapporteras till EBA så snart regelverket trätt ikraft, men inga kvantitativa krav får effekt direkt. LCR-kravet fasas in från och med 2015, då miniminivån börjar på 60 procent. Eftersom SBAB är skyldiga att leva upp till Finansinspektionens krav på 100 procent LCR påverkar inte infasningen i någon större mån. Kraven från EU är för varje bolag, men SBAB planerar att söka tillstånd för att i stället leva upp till kraven på koncernnivå.

En omarbetning av NSFR pågår inom Basel-kommittén och de kvantitativa kraven beräknas träda ikraft 2018.

EBA har tagit fram ytterligare fem mått för likviditetsrisk, som ska användas för jämförelse, inga kvantitativa krav väntas för dessa. Rapportering av måtten till EBA beräknas starta 1 juli 2015.

De aktuella måtten är:

- En löptidsstege, som visar löptider för tillgångar och skulder upp till tio år framåt i tiden.
- Koncentration av motviktskapacitet per emittent/motpart, som visar bankens innehav av likvida tillgångar eller likviditetsfaciliteter för att möta tillfälliga nedgångar i tillgång till likviditet i marknaden.
- Koncentration av finansieringsmotparter och –produkter, som visar de motparter eller finansieringsprodukter som står för ett sånt stort andel att deras bortfall påverkar bankens likviditetsrisk.
- Priser för olika finansieringslöptider.
- Förlängning av förfallande finansiering under rapportperioden.

11.3 Stresstester för likviditetsrisk

SBAB har en modell för stresstester av likviditetsrisk med syfte att uppfylla interna behov av analys och beredskap för hantering av likviditetsrisk. Stresstesterna har utformats i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter om likviditetsriskhantering där generella krav ställs på stresstester (FFFS 2010:7). Den framtagna modellen analyserar SBAB:s förmåga att tillgodose behovet av kapital vid olika marknadsscenarioer samt vilken effekt en utdragen stress får på den estimerade förfalloprofilen. Scenarierna utformas efter SBAB:s specifika riskprofil och täcker såväl företagsspecifika som marknadsrelaterade problem. Scenarierna delas upp i olika steg som fångar en ökande omfattning av påfrestningar för att spegla hur en kris kontinuerligt kan förvärras.

Stresstesterna simulerar bland annat följande scenarier:

- Finanskrisen 2008/2009 – stress av upplåningsverksamheten där upplåningsprogram stänger i olika steg.
- Ratingrelaterad stress med stegvis sänkt rating för SBAB och SCBC.
- Prisfall på fastighetsmarknaden – olika nivåer av prisfall vilket förvärrar belåningsgraden, med konsekvensen att en mindre del av upplåningen kan göras med säkerställda obligationer.
- Stress av likviditetsreservens likviditet.
- Stora ränte- och valutakursrörelser, vilket leder till att större belopp behöver säkerställas under CSA-avtalen och därmed kan försämra likviditeten.

Stresstesterna är under kontinuerlig utveckling och de antaganden som ligger till grund för de olika scenarierna utvärderas regelbundet. Stresstesterna genomförs och redovisas kvartalsvis och resultatet utvärderas mot SBAB:s fastställda risktolerans och används för att anpassa strategier och riktlinjer.

11.4 Likviditetssituationen under 2013

Per den 31 december 2013 motsvarade reserven 142 dagars MCO. Under 2013 underskred likviditetsreserven aldrig 57 dagars framtida likviditetsbehov. Likviditetstäckningsgraden, enligt definitionen i FFFS 2012:6, som styr det svenska kvantitativa kravet, uppgick per 31 december 2013 till 180% på konsoliderad nivå, och till 864 respektive 192% i EUR respektive USD. Under året har likviditetstäckningsgraden aldrig understigit 111%.

11.5. Strukturell likviditetsrisk

Strukturell likviditetsrisk är risken för fördröjade, eller brist på, upplåningsmöjligheter som en följd av skillnader i struktur och löptid mellan utlåning och upplåning. SBAB har som målsättning att ha en diversifierad upplåning.

I den strukturella likviditetsriskmodellen får det egna kapitalet en löptid som motsvarar SBAB:s längsta utlåningstillgångar. SBAB-koncernen har valt en konservativ hantering av upplåningen. En större andel av kommande förfall förfinansieras och andelen kortfristig upplåning av den totala upplåningen hålls på en låg nivå. SBAB arbetar aktivt med att sprida tidpunkterna för skuldförfallen jämnt, samtidigt som skuldens löptid förlängs. Övervakning av kommande förfall, återköp, byten och förfinansiering utgör viktiga delar i den praktiska hanteringen för att minska risken. Den strukturella likviditetsrisken beräknas som summan av förfallande upplåning i perioder av 30 dagar, i förhållande till likviditetsreservens marknadsvärde.

SBAB mäter sin strukturella likviditetsrisk i huvudsak genom ett gapping-mått, som mäter förhållandet mellan löptiden på tillgångar och skulder från ett likviditetsperspektiv vid olika framtida tidpunkter. Detta kan ses som SBAB:s interna variant på NSFR, där den likviditetsmässiga löptiden på in- och utlåning skattas med hjälp av SBAB:s egna statistiska modeller, som grundas på historisk data över beteendet hos SBAB:s kunder. Måttet uppgick per 31 december 2013 till 104,4 % vid tidpunkten ett år, jämfört med limiten på 90 %.

Utöver detta mått mäts den strukturella likviditetsrisken även genom skuldkoncentration, som mäts som summan av förfallande upplåning i perioder av 30 dagar i förhållande till likviditetsreservens marknadsvärde, samt resistens mot husprisfall, som mäter i vilken utsträckning SBAB kan motstå ett husprisfall utan att OC-nivån i den säkerställda poolen understiger ratingbolagens krav för AAA-rating.

12. Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Definitionen inkluderar legal risk.

SBAB:s modell för att hantera operativ risk baseras på självvärdering av operativa risker och risker kopplade till den finansiella rapporteringen samt uppföljning och registrering av inträffade incidenter. Självvärderingsprocessen omfattar identifiering av risker inom samtliga enheter, värdering av identifierade risker samt hantering av väsentliga risker. Resultatet av självvärderingen rapporteras årligen och inträffade incidenter rapporteras månadsvis till styrelse, VD och ledande befattningshavare. För mer detaljer kring hantering av risker kopplade till den finansiella rapporteringen, se Bolagsstyrningsrapport i SBAB:s årsredovisning, avsnitt Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen.

SBAB använder schablonmetoden för att mäta och hantera operativ risk. Metoden innebär att ett kapitalkrav beräknas utifrån 12, 15 respektive 18% på affärsområdets (enligt definition i FFFS 2007:1) genomsnittliga rörelseintäkter de senaste tre åren. Metoden innehåller krav på dokumentation, processer och struktur såsom:

- Fastställda styrdokument
- Dokumenterad riskhantering
- Intern rapporteringsstruktur
- Processer för att hantera operativa risker
- Beredskaps- och kontinuitetsplaner
- Metod att fördela rörelseintäkter på affärsområden.

Kapitalkrav för operativ risk framgår av tabell 5, Kapitalkrav och riskvägda tillgångar.

13. Affärsrisk

Med affärsrisk avses risken för vikande intäkter orsakade av svårare konkurrensförhållanden, fel strategi eller beslut.

Affärsrisk inkluderar strategisk risk, ryktesrisk samt marginalrisk, som uppkommer när räntemarginalerna för utlåning och upplåning har olika bindningstid. Affärsrisken hanteras bland annat i samband med affärsplaneringsarbetet. Kapitalbehovet för affärsrisk kvantifieras i beräkningen av ekonomiskt kapital med hjälp av en schablonmetod som utgår från affärsområdenas rörelsekostnader, se tabell 9.

SBAB BANK AB (PUBL)

Org.nr. 556253-7513
Besöksadress: Löjtnantsgatan 21
Postadress: Box 27308, 102 54 Stockholm
Tel: 0771-45 30 00
Fax: 08-611 46 00
www.sbab.se